

Møteinnkalling

I samsvar med møteplan holdes det møte i fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

24.11.2015, kl. 09:00 - i Kollegierommet, Muséplass 1.

Innkalling er sendt til:

Margareth Hagen, Einar Thomassen, Claus Huitfeldt, Jill Walker Rettberg, Eivind Kolflaath, Kjetil Berg Henjum, Christhard Hoffmann, Randi Rolvsjord, Guro Sandnes, Anne Hestnes, Svein-Ingvar Elvik, Anders Toft Lothe, Pernille Reitan Jensen

Saksliste og sakspapirer følger vedlagt.

Eventuelle forfall bes meldt snarest til personlig varamedlem og sekretariatet,
tlf. 55589380, evt. per e-post til post@hf.uib.no.

Bergen, 18.11.2015

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Saksliste

Styresak	Saker til behandling	U.off.
S 61/15	Strategi HF 2016-2022	
S 62/15	Prosjekt studieprogramportefølje ved HF: HF 2020 - orientering	
S 63/15	Økonomirapport etter oktober 2015	
S 64/15	Regnskap per oktober 2015	

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 61/15

Møtedato: 24.11.2015

Dato: 13.11.2015

Arkivsaknr: 2014/2527-KIH

Strategi for Det humanistiske fakultet 2016-2022

Bakgrunn

Den nåværende strategien til Det humanistiske fakultet utløper i 2015. Forslag til ny strategi 2016-2022 legges her frem til behandling i fakultetsstyret.

Strategidokumentet bygger på UiB sin nylig vedtatte overordnede strategi for 2016-2022 og utfyller denne. HF sin strategi vil danne grunnlag for å utarbeide mere detaljerte handlingsplaner, årlige budsjetter og øvrige styringsdokumenter. Gjennomføringen av strategiens målsettinger vil bli tilpasset gjeldende økonomiske rammebetingelser

Dekanatet tok initiativ til en strategiprosess tidlig i 2014, med drøftinger i dekanatet, instituttledergruppen og med et strategiseminar for fakultetsstyret (25.mars). Fakultetsledelsen gjennomførte våren 2014 enkeltvis innspillsmøter med samtlige institutter/sentre, HSU og Stip-HF. Strategiske satsingsområder har også vært tema på fakultetslederkonferansene de siste to årene.

Et utkast til strategi ble drøftet i fakultetsstyret i møte 5. mai 2015 (sak 19/15) og deretter sendt på høring til alle ansatte og studenter ved instituttene/sentrene, HSU, Stip-HF og PUHF. Det ble avholdt et allmøte om strategiutkastet 18. juni 2015.

Dekanen nedsatte høsten 2014 tre bredt sammensatte arbeidsgrupper som skulle komme med anbefalinger for henholdsvis å bedre HF sin kontakt med skolene, undersøke potensialet til HF som lærer- og lektorinstitusjon og drøfte om HF er tjent med å etablere tematiske profilområder. Alle tre arbeidsgruppene har levert solide rapporter og anbefalingene har vært drøftet inn i arbeidet med strategien og tas videre med i arbeidet med handlingsplaner.

Alle innspill i prosessen er drøftet og har vært med på å forme vedlagte utkast til strategi for Det humanistiske fakultet 2016-2022

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar ny strategi for Det humanistiske fakultet for perioden 2016 – 2022 og ber om at det lages handlingsplaner som sikrer gjennomføring av denne

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Vedlegg

- Høringsuttalelser på strategiutkast lagt frem for fakultetsstyret 5. mai 2015

DET HUMANISTISKE FAKULTETS STRATEGISKE PLAN 2016-2022

VISJON

Det humanistiske fakultet skal forvalte og utvikle fri og langsiktig forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og gi solid, forskningsbasert utdanning innen en stor bredde av disipliner. Fakultetet skal levere nyskapende og samfunns­gagnlig forskning og utdanning og bidra til en kunnskapsbasert og kritisk samfunnsdebatt. Fakultetet skal kjennetegnes av bredde, tverrfaglighet og en solid lektorutdanning med faglig fordypning på høyt nivå. Forskningen ved fakultetet skal være internasjonal og fremragende og møte globale utfordringer. Innen 2022 skal fakultetet ha minst ett verdensledende fagmiljø og flere fagmiljøer av høy internasjonal standard.

Faglig autonomi, grundighet, redelighet og kritisk åpenhet skal kjennetegne forskningen ved fakultetet. Fakultetets fag skal ta ansvar for og bidra til at forskningen ved universitet holder høy etisk standard og viser tydelig samfunnsansvar.

Dette strategidokumentet presenterer fakultetets strategi for 2016-22. Strategien bygger på Universitetet i Bergen sin overordnede strategi for 2016-22 og vil danne grunnlag for handlingsplaner, årsplaner, budsjetter og øvrige styringsdokumenter.

FAKULTETETS UTFORDRINGER

Økt konkurranse om ressurser og gode og motiverte studenter er blant fakultetets viktigste utfordringer de neste årene. Fakultetet må arbeide målrettet for å øke antall førsteprioritetssøkere til humanistiske fag, få ned gjennomføringstiden i studentenes utdanningsløp og uteksaminere flere gradskandidater. Den strategiske planen for Universitetet i Bergen peker ut satsingsområder, og det blir en vesentlig oppgave for fakultetet å styrke disse gjennom å bidra med humanvitenskapelig kunnskap og fagkompetanse.

Vår største og viktigste ressurs er ansatte i vitenskapelige stillinger. Grunnfinansierte stillinger bidrar til å sikre den frie, forskerinitierte og langsiktige forskningen og forskningsbasert utdanning. Men for å opprettholde og styrke dagens aktivitetsnivå og handlingsrom, må omfanget av eksternt finansiert forskning økes og flere av våre studenter må fullføre sin gradsutdanning.

Fakultetet skal videreutvikle sin forskningsstøtte rettet mot eksterne finansieringskilder. Det skal arbeides aktivt for å forbedre studiekvaliteten og med tiltak som kan sikre god søkning til studiene og bedre gjennomstrømning av studenter.

Vår tid preges av store globale, etiske og erkjennelsesmessige utfordringer. De humanistiske fagene har et enormt potensiale som samfunnsaktører. Fakultetet skal blant annet møte disse utfordringene gjennom flere tverrfaglige studieprogrammer og mer tverrfaglig forskning. For å sikre et langsiktig økonomisk handlingsrom skal fakultetet arbeide for en bedre utnyttelse av den faglige bredden og undervisningsressursene. Både innen utdanning og forskning blir det en utfordring for fakultetet å skape god balanse mellom de disiplinære tradisjonene og tverrfaglige samarbeidsformer.

OVERORDNEDE MÅL

For å realisere visjonen og møte utfordringene skal fakultetet perioden 2016-2022 særlig arbeide mot fire overordnede mål: 1) kvalitetsutvikling av forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanning, 2) tverrfaglig forskning og utdanning, 3) internasjonalisering og 4) synlighet og samfunnsdeltakelse.

KVALITETSUTVIKLING AV FORSKNING, KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID OG UTDANNING

Fakultetet skal verne om langsiktig forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og legge forholdene til rette for god utnyttelse av de vitenskapelige ansattes forskningstid. I strategiperioden skal nyskapende fagmiljøer stimuleres. Fakultetet skal arbeide for bedre utnyttelse av mulighetene for ekstern forskningsfinansiering. Undervisningen skal være forskningsbasert, forskningsnær og involvere studentene aktivt. Studietilbudene på alle nivå skal ha relevans både for forskning og for arbeidslivet utenfor universitetet.

TVERRFAGLIG FORSKNING OG UTDANNING

I en tid preget av store sosiale, kulturelle og miljømessige endringer aktualiseres forskningsspørsmål som krever en tverrfaglig tilnærming. Solid grunnforskning i en bredde av disipliner er det beste grunnlaget for tverrfaglig forskning og utdanning. Fakultetet skal utvikle flere tverrfaglige studieprogrammer. Det humanistiske fakultet er godt rustet til å delta i tverrfaglig forskning og undervisningsoppgaver som fremkalles av nye vitenskapelige problemstillinger, i møtet med vår tids samfunnsutfordringer og innenfor UiBs felles satsingsområder. Fakultetet skal styrke samarbeidet mellom instituttene, med sentrene, med andre fakulteter ved UiB og med eksterne forskningsinstitusjoner. Slikt samarbeid skal bidra til å utvikle forskningsdisiplinene og skape dynamiske utdanningsløp og studiemiljøer.

INTERNASJONALISERING

En voksende andel av fakultetets ansatte og studenter rekrutteres internasjonalt. Omfanget av internasjonalt forskningssamarbeid øker. Internasjonalisering er en forutsetning for et sterkt forsknings- og studiemiljø i fremtiden. Det skal arbeides målrettet for å styrke det internasjonale forskningssamarbeidet og internasjonal publisering. Fakultetet skal arbeide aktivt for å gjennomføre universitetets språkpolitikk og fortsatt bidra til norskopplæring for utenlandske studenter og ansatte.

SYNLIGHET OG DELTAKELSE

Fakultetet bidrar aktivt i samfunnet med bred formidling av forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. I strategiperioden skal særlig den faglige formidlingen rettet mot skole og ungdom styrkes. Fakultetet skal øke samarbeidet med skolene, arbeide for å spre kunnskap om studieløpene og gi tydelig informasjon om studentenes kompetanse i arbeidslivet. Formidlingen av forskning og utdanning skal skje gjennom mange ulike kanaler og fakultetet skal være ledende i utviklingen av nye og innovative digitale lærings- og formidlingsformer. Det skal arbeides for å skape økt oppmerksomhet og kunnskap om de humanistiske fagenes samfunnsbidrag når det gjelder allmenn kunnskap og danning, kulturforståelse, kritisk refleksjonsevne, historisk og filosofisk grunnlagstenkning, etisk og estetisk kompetanse, kommunikasjonsferdigheter, tolkningskompetanse og kulturarvforvaltning.

FORSKNING OG FORSKERUTDANNING: sterke forskningsmiljøer og internasjonal orientering

Den store bredden i fagdisipliner og det utstrakte internasjonale samarbeidet danner et komparativt fortrinn for fakultetet. Alle fakultetets vitenskapelige stillinger har en betydelig forskningsdel som sikrer den langsiktige og nysgjerrighetsdrevne forskningen. Dette gir grunnlag for en bredspektret forskningsvirksomhet og en solid forskningsbasert utdanning.

Mål: Fakultetet skal ha flere forskningsmiljøer av høy internasjonal standard, minst ett Senter for fremragende forskning og flere større prosjekter finansiert av EU-midler og andre eksterne kilder.

For å oppnå dette, skal vi

- legge til rette for flere forskningsmiljøer som bidrar til internasjonal og nasjonal fagutvikling og profilere dem aktivt
- stimulere lovende forskningsmiljøer og forskere med internasjonalt gjennomslagspotensial
- stimulere til økt internasjonal publisering og oppfordre fagmiljøer til å søke delta i internasjonale forsknings- og mobilitetsprogrammer.
- gi alle ph.d-kandidater god miljøstøtte slik at de integreres i relevante fagmiljø, forskergrupper og forskerskoler
- sørge for at alle ph.d-kandidater bringes i kontakt med internasjonal forskning og forskernettverk utover egen institusjon

Mål: Det skal legges til rette for tverr- og flerfaglig forskning for å stimulere til fornyelse av fagdisiplinene, for å skape sterke fagmiljøer og for å fremme utforskningen av nye områder.

For å oppnå dette skal vi

- legge til rette for at tverrfaglige forskergrupper og forskernettverk kan opprettes uhindret på tvers av institutt- og fakultetsgrensene
- utrede og legge til rette for profilering av tematiske og fagovergripende forskningsområder. Denne prosessen skal ha bred forankring og ta utgangspunkt i eksisterende forskning.
- arbeide for å skape flere møteplasser og faglige arenaer på tvers av instituttene og sentrene for å skape et attraktivt og kreativt akademisk miljø

Mål: Fakultetet skal arbeide for å øke forståelsen for de humanistiske kunnskapsområdenes relevans for vår tids samfunnsutfordringer og deres evne til å bidra i brede forskningspolitiske satsninger.

For å oppnå dette, skal vi

- føre en aktiv politikk overfor eget universitet, Forskningsrådet og EU-forskningens institusjoner for å fremme humanistisk grunnforskning
- arbeide aktivt for å styrke kjønns- og mangfoldperspektivet i forskningen ved UiB
- styrke formidlingen av fakultetets forskning i samfunnet, også ved hjelp av digitale formidlingsformer

Mål: Fakultet skal gjøre seg sterkt gjeldende i UiBs satsinger.

For å oppnå dette, skal vi

- ta ansvar for UiBs klynge for middelalderstudier. Satsingen på middelalderstudier skal ha en sterk tverrfaglig profil og samtidig være en utviklingsarena for nye samarbeidsformer og forskningsformidling.
- være en viktig bidragsyter i andre klynger og arbeide for at humanistiske fagperspektivet gjøres gjeldende i alle sammenhenger der det er relevant
- bidra aktivt til å utvikle og integrere etiske, globale og kjønns-perspektiver som vil styrke kvaliteten i forskningen ved UiB

Mål: Fakultetets arkiver og samlinger skal være digitaliserte, lett tilgjengelige og viktige ressurser for forskning, undervisning og formidling

For å oppnå dette, skal vi

- opprette et fakultetsutvalg med særlig ansvar for arkiv og samlinger
- arbeide for at arkivene og samlingene blir tilfredsstillende forvaltet, digitalisert og tilrettelagt for forskning, undervisning og formidling
- ha et nært samarbeid med Universitetsbiblioteket med sikte på felles og formålstjenlige løsninger
- påse at fakultetets arkiver og samlinger integreres i UiBs infrastrukturarbeid
- søke infrastrukturmidler fra Forskningsrådet og andre finansieringskilder

UTDANNING: God studiekvalitet og attraktive læringsmiljø

Utdanningene ved Det humanistiske fakultet er forskningsbaserte. Det betyr at utdanningene ikke bare skal gjøre studentene fortrolige med forskning, men også at studentene skal tilegne seg de prinsipper som ligger til grunn for forskningsbasert argumentasjon, kritisk refleksjon og intellektuelt ansvar. Studentene skal opparbeide gode kommunikative, analytiske og kritiske ferdigheter som også er verdifulle i arbeidslivet og som sporer til aktiv deltakelse i samfunnet.

Mål: Fakultetet skal kontinuerlig arbeide for å forbedre utdanningskvaliteten slik at flere studenter gjennomfører gradsstudiene og gjennomføringstiden reduseres.

For å oppnå dette, skal vi

- utvikle fleksible, dialogbaserte og varierte læringsformer
- støtte pedagogisk kompetansebygging
- invitere studentene med på gjesteforelesninger, seminarer, konferanser og disputaser
- arbeide videre med utvikling av mentorordninger
- styrke tilbudet av digitale læringsformer og læremidler
- samarbeide med Humanistisk studentutvalg og andre studentorganisasjoner for å sikre et godt og integrerende studiemiljø
- styrke mottaket slik at studentene tidlig integreres i et stimulerende faglig og sosialt universitetsfellesskap
- ivareta norsk som fagspråk i undervisningen

Mål: Fakultetet skal forvalte og videreutvikle et bredt og tverrfaglig studietilbud.

For å oppnå dette, skal vi

- gjennomgå og revidere studieprogramporteføljen med sikte på bedre utnyttelse av fakultetets faglige bredde og for å skape større fleksibilitet, slik at flere av programmene og emnene kan gå på tvers av etablerte disiplingrenser
- arbeide for å etablere flere større og tverrfaglige studieprogrammer
- gjennomgå spesialiseringskravene til bachelorgraden og opptakskravene til mastergrad for å legge bedre til rette for tverrfaglige studieprogrammer
- arbeide for å fjerne administrative, organisatoriske og økonomiske hindre for tverrfaglige og tverrfakultære studietilbud

Mål: Det humanistiske fakultet skal utdanne kandidater som er attraktive på arbeidsmarkedet.

For å oppnå dette, skal vi

- styrke studentenes kunnskap om og kontakt med arbeidslivet, i samarbeid med blant andre Humanistisk studentutvalg
- arbeide for økt innslag av praksis i utdanningene

Mål: Fakultetet skal øke antall førsteprioritetssøkere og styrke rekrutteringen til masterprogrammene.

For å oppnå dette, skal vi

- styrke den digitale profileringen av fakultetets studietilbud

- etablere gode og varige kontakter med skolene
- synliggjøre de humanistiske fagenes kompetanse og relevans i samfunnet

Mål: Fakultetet skal spille en viktig rolle i utdanningen og videreutdanningen av fremtidens lærere.

For å oppnå dette, skal vi

- ha god kontakt med skolesektoren og følge opp dens fremtidige behov
- videreutvikle samarbeidet med universitets- og partnerskolene
- videreutvikle lærer- og lektorutdanningen som en forskningsbasert utdanning som samtidig gir våre masterutdanninger en særlig praksisrelevans

Mål: Fakultetet skal legge til rette for et omfattende tilbud innenfor etter- og videreutdanning.

For å oppnå dette, skal vi

- videreutvikle tilbudet for lærere i grunnskole og videregående skole
- kartlegge interessen for etter- og videreutdanning i humanistiske fag og emner hos målgrupper som helsevesenet, offentlig administrasjon, bibliotek-, arkiv- og museumssektoren

Mål: Internasjonalisering av studietilbudet skal videreutvikles.

For å oppnå dette skal vi

- kvalitetssikre eksisterende og etablere nye utvekslingsavtaler
- øke bruken av lærerutveksling i forbindelse med studentutveksling
- utnytte de utenlandske studiesentrene bedre
- sørge for at utenlandske studenter får god engelskspråklig studieinformasjon, tilrettelagte norskkurs og blir tilbudt gode fagligsosiale tiltak
- vurdere oppretting av flere engelskspråklige utdanningstilbud

KONTAKT MED OMVERDENEN

Det humanistiske fakultet er en viktig lokal, nasjonal og internasjonal kunnskapsressurs. Kunnskapen som forvaltes og forskningen og det kunstneriske utviklingsarbeidet som utøves ved fakultetet trengs i samfunnet.

Mål: Fakultetet skal styrke sin kontakt med omverdenen

For å oppnå dette skal vi

- presentere og formidle forskningen og utdanningene på en måte som ikke bare følger undervisningsdisiplinene, men også er fagovergripende og tematisk
- bidra til å skape møteplasser for kunnskapsutveksling, kulturaktiviteter og kritisk samfunnsdialog
- videreutvikle samarbeidet med videregående skoler og kontakten med ungdomsskolen
- bidra med en kunnskapsbasert stemme i offentlige debatter om aktuelle samfunnsproblemer, og til å sette nye spørsmål på dagsorden
- ha god kontakt med lokale kulturinstitusjoner, forvaltning, organisasjoner og næringsliv, også gjennom praksisbasert utdanning
- videreutvikle alumnusarbeidet
- sikre god og effektiv kommunikasjon med mediesektoren

ORGANISASJON OG ARBEIDSMILJØ

Et godt arbeidsmiljø er viktig for å trives og for å kunne prestere sitt beste.

Mål: Fakultetet skal være en stimulerende og utviklende arbeidsplass for ansatte og studenter. Arbeidsmiljøet skal være preget av gjensidig respekt, profesjonalitet, faglig fellesskap, redelighet og åpenhet. Fakultetet skal preges av tillitsfulle og respektfulle forhold mellom beslutnings- og kompetansenivåene.

For å oppnå dette skal vi

- ha en organisasjonsstruktur som er best mulig tilpasset forsknings-, formidlings- og utdanningsvirksomheten. Organisasjonsendringer og omstillingsprosesser skal være åpne og fundert på medvirkning.
- ha tydelige ledere som fremmer en positiv, involverende organisasjonskultur og stimulerer til et produktivt og godt arbeidsmiljø
- videreutvikle et godt samarbeid og fellesskap på tvers av organisasjonsstruktur og nivåer
- sikre gode fysiske og sosiale arbeidsvilkår for ansatte og studenter
- legge til rette for lederopplæring og lederutvikling for faglig og administrativ ledelse samt målrettet kompetanseutvikling for personale i alle stillingskategorier, i tråd med virksomhetens behov
- arbeide for å styrke samhandlingen mellom universitetsnivået, fakultetsnivået og instituttene/sentrene
- arbeide målrettet for å rekruttere de beste kandidatene i alle stillingsgrupper, samt arbeide for økt internasjonal mobilitet og god kjønnsbalanse

ADMINISTRASJON

Velfungerende administrative tjenester er grunnleggende for virksomheten, både for å sikre god forvaltningsskikk og for at fakultetet skal levere gode resultater innenfor forskning, formidling og utdanning.

Mål: Fakultetet skal ha en effektiv administrasjon med et høyt servicenivå og levere tjenester av god kvalitet. Administrasjonen skal ha gode rutiner og systemer og handle i samsvar med regler for offentlig forvaltning.

For å oppnå dette skal administrasjonen

- ha høy kompetanse og ta initiativ for å nå faglige og administrative målsettinger
- støtte opp om den faglige virksomheten og legge til rette for kvalitetssikrede og effektive arbeidsprosesser. Det skal arbeides kontinuerlig og systematisk med forbedring av administrative rutiner og arbeidsflyt
- bidra med støttetjenester som i samarbeid med fagmiljøene sikrer at forskningsprosjekter utformes og gjennomføres på en profesjonell måte
- bidra til å rekruttere de beste studentene og utvikle god kvalitet på studietilbudet
- bidra til å formidle den faglige virksomheten på en best mulig måte til aktuelle målgrupper

Strategi ved HF 2016-2022 – høringsuttalelse

Strategien framstår som klar og velformulert og med en gjennomført struktur. Den overordnede strategiske idéen er at fakultetet skal videreføre og styrke den disiplinbaserte og grunnfinansierte forskningen og undervisningen – som eksterntfinansierte prosjekter og tverrfaglig samarbeid skal kunne vokse ut av og være integrert i. De fire overordnede målene som lanseres (kvalitetsutvikling, tverrfaglighet, internasjonalisering og synlighet/samfunnsdeltakelse) presenteres på en måte som både får fram at fakultetet i dag driver forskning, undervisning og administrasjon av høy kvalitet – og at det er behov for forbedring og nyorientering. De konkrete tiltakene som presenteres framstår også som velbegrunnede og gjennomførbare.

Instituttets har kun to forslag til endring.

1)

I innledningen underkommuniseres den vanskelige økonomiske situasjonen fakultetet er på vei inn i. Det slås fast at ny finansieringsmodell og omfordelingsprinsipper og prioriteringer ved UiB «er blant fakultetets viktigste utfordringer», men i neste avsnitt hevdes det at fakultetet har «gode forutsetninger for å møte disse utfordringene». I den påfølgende setningen slås det fast at den «viktigste ressursen er den delen av de vitenskapelig ansattes stillinger som finansieres over grunnbudsjettet», og at for å opprettholde og styrke dagens aktivitetsnivå «bør omfanget av eksternt finansiert forskning økes og flere av våre studenter fullføre sin gradstudning». Strategien for å bedre den økonomiske situasjonen legger dermed tilsynelatende ensidig vekt på at fakultetet må hente inn eksterne midler og få flere studenter til å fullføre en grad. Den viktigste årsaken til fakultetets anstrengte økonomi er etter all sannsynlighet «de endrede omfordelingsprinsipper og strategiske prioriteringer» ved UiB. Derfor bør det slås fast at fakultetet må arbeide for å endre omfordelingsprinsippene og for at de strategiske satsingene ikke skal gå utover rammevilkårene for den ordinære forskningen. Uten en slik markering blir siste setning i tredje avsnitt meningsløs («Grunnlaget for å lykkes med dette er fri, forskerinitiert og langsiktig forskning og solid, forskningsbasert utdanning.»)

En slik presisering vil også føre til at innledningen samsvarer med resten av strategidokumentet, som altså balansere disse momentene på en god måte. Under overskriften «FORSKNING: sterke forskningsmiljøer og internasjonal orientering» kan vi sa også lese at fakultetet «vil føre en aktiv politikk overfor eget universitet (...) for å fremme humanistisk grunnforskning».

2)

Under overskriften «Administrasjon» bør det formuleres et strategisk mål også for *studieadministrasjonen*.

Høringsuttalelse fra IF til Det Humanistiske Fakultets Strategiske plan 2016-2022

Utkastet til strategi ble sendt ut til alle for kommentarer innen 15.juni og deretter har ledergruppen ved IF utarbeidet følgende høringssvar.

IF mener strategien generelt sett fremstår som god og det er mange områder som sammenfaller med IF sin egen strategi som er under utarbeidelse. IF har derfor ingen problemer med å slutte seg til strategien generelt, men vil likevel komme med følgende kommentarer og innspill:

På side 1, andre avsnitt, nevnes fakultetets økonomi og den beskrives som relativt solid de siste årene. Videre tilføyes det at bl.a. endrede omfordelingskutt og strategiske prioriteringer ved UiB er blant fakultetets viktigste utfordringer de neste årene. Ettersom en strategi nødvendigvis skal peke fremover, er setningen om fakultetets økonomi i forrige periode overflødig. Strategien bør heller rette seg mot hvordan man skal takle de krevende økonomiske realitetene i kommende strategiperiode. IF mener at det bør nedfelles i strategien at HF vil arbeide aktivt mot de sentrale kuttene, ettersom en solid økonomi er avgjørende for å nå visjonene som fremsettes i denne strategien.

På side 1, tredje avsnitt heter det at «omfanget av eksternt finansiert forskning [bør] økes» og på side 2, andre avsnitt, heter det at «Økt ekstern finansiering skal tilstrebes der det kan tjene til å heve kvaliteten på forskningen». IF er enig i at fakultetet først og fremst må gi målrettet støtte for å sikre utmerket kvalitet i de søknadene som sendes. Det må ikke være et mål at flest mulig skal søke om eksterne forskningsmidler, da de månedssverk som legges ned i søknadsskriving, med fordel kunne vært brukt til forskning.

På side 2, andre avsnitt, heter det at «Studietilbudene skal balanseres mellom innretning mot forskning og arbeidslivsrelevans». Det er viktig at dette gjelder alle nivåer, spesielt med tanke på at mange av våre utdannede Ph.d.-kandidater ikke vil komme til å få jobb innen forskning. I tillegg er det ikke noe absolutt skille mellom innretning mot forskning og arbeidslivsrelevans, siden evnen til kritisk refleksjon og analyse er viktig for mange yrker utenfor academia. Vi vil derfor foreslå at setningen forandres til: «Studietilbudene på alle nivåer (inkludert Ph.d.) skal ha relevans både for forskning og arbeidslivet ellers».

Under Internasjonalisering side 2, står det at «Det skal etableres flere studietilbud rettet mot internasjonale studenter». Ved IF undervises det i hovedsak på fremmedspråk, men selve språkopplæringen er ofte kontrastiv til norsk og vil kreve større resurser dersom den skal tilpasses til internasjonale studenter. Mange av våre mastergrader er imidlertid allerede tilrettelagt for internasjonale studenter.

På side 4, andre avsnitt, står det at fakultetet skal videreutvikle forskergruppestrukturen, men det gjøres ikke rede for hvordan dette er tenkt. I neste avsnitt står det at «Fakultetet skal utrede og eventuelt etablere tematiske og fagovergripende forskningsområder». Dersom dette er måten forskergruppestrukturen skal utvikles på, vil IF minne om at dette har vært prøvd før uten at det har vært særlig vellykket. IF vil oppfordre fakultetet til ikke å bruke resurser på en slik prosess, men heller la tverrfaglige forskergrupper oppstå gjennom naturlig samarbeid mellom forskerne, altså en prosess nedenifra og opp fremfor omvendt.

På side 4, sjette avsnitt, omtales Ph.d.-kandidatene og etter vår mening bør dette avsnittet vise en mer ambisiøs strategi for Ph.d.-utdanningen, f.eks. ved å understreke utdanningens mål og innhold, f.eks. ved å legge større vekt på overførbare ferdigheter, kvalitetssikring av veiledning, styrking av lokale og nasjonale forskerskoler (i samsvar med NFRs satsning). Ved IF og LLE har vi nettopp omorganisert forskerutdanningen i tre lokale forskerskoler og vi er med på to NFR-søknader for to nasjonale forskerskoler. Vi vil på bakgrunn av dette foreslå at siste del av første setning forandres fra: «og integreres i forskningsgrupper» til «og integreres i relevante fagmiljø, forskergrupper og forskerskoler».

IF ser det som positivt at studentene skal oppfordres til å delta på gjesteforelesninger, disputaser, konferanser, mm. (side 6, andre avsnitt).

På side 6, femte avsnitt, står det at fakultetet skal styrke rekrutteringen til mastergraden internasjonalt. IF vil minne om at det for internasjonale studenter fra mange land og regioner i verden ikke er mulig å søke seg til Norge på grunn av økonomiske hindringer. Fakultetet bør kanskje derfor ha en målrettet strategi for å nå ut til studenter i de landene det er realistisk å rekruttere studenter fra. På side 6, sjette avsnitt omtales lærerutdanningen. Det hevdes at innføringen av den femårige lærerutdanningen vil kreve en betydelig satsning av universitetene. IF etterspør en tydeligere presisering av hva denne satsningen innebærer. I samme avsnitt står det at fakultetet vil arbeide for å få flere fag inn i lektorutdanningen. Fra IFs side er det en gammel sak at vi ønsker spansk inn som førstefag i lektorutdanningen. Vi vil likevel påpeke at lektorutdanningen allerede byr på store logistiske utfordringer som må løses før man tar inn enda flere fag i utdanningen.

IF ser det som positivt at bruken av de utenlandske studiesentrene skal videreutvikles (side 7, første avsnitt) og etter IF sin mening, bør man også arbeide for at slike sentre opprettes i andre land/innenfor andre av IF sine språkområder.

Når det gjelder etter- og videreutdanningskurs så ser IF det som positivt at fakultetet vil satse på dette (side 7), men fakultetet bør ha en tydelig strategi på hvordan EVU-kursene skal utvikles og spesielt på om vi skal satse på betalingskurs eller studiepoengsfinansierte kurs, spesielt i den økende konkurransen vi nå ser nasjonalt.

Som fremmedspråksinstitutt ser vi det som positivt at fakultetets utenlandske studenter skal få relevant engelskspråklig studieinformasjon. Men vi vil også understreke behovet for at fakultetet er med på å påvirke UiB sentralt slik at vi sikrer en god språklig kvalitet og en helhetlig engelskspråklig profil for all informasjon som blir gitt på engelsk ved UiB.

På side 8 under Kontakt med omverdenen ville vi gjerne føyd til et punkt:

-sikre god og effektiv kommunikasjon med medier, bl.a. ved å sørge for at informasjon om den enkeltes kompetanse er lett tilgjengelig på nettsidene.

På side 9 under Organisasjon og arbeidsmiljø vil vi gjerne ha tilføyd et punkt:

-utarbeide en strategi for å ta vare på gode medarbeidere gjennom forskjellige incentivordninger.

Det humanistiske fakultet

Referanse

2014/2527-REL

Dato

28.08.2015

Utkast til Strategi ved HF 2016 - 20022. Svar fra FoF

FoF er grunnleggende positiv til dette utkast til strategi og støtter hovedpunktene i strategiplanen.

Strategiplanen legger opp til at en skal utrede opprettelsen av studieprogrammer på tvers av etablerte faggrenser. FoF støtter i prinsippet dette, men vil peke på den dårlige erfaring med slike programmer. De fleste av de programmer som er blitt opprettet er nå nedlagt. En av hovedutfordringene har vært, og er, at enkeltdisiplinene som inngår i de tverrfaglige programmer opprettholder sine rigide krav for en disiplinbasert bachelorgrad. Dette gjør det vanskelig å motivere studentene til å ta tverrfaglige grader. Forutsetningen for at en skal lykkes med å opprette og videreføre eksisterende tverrfaglige programmer er fleksibilitet i studieprogrammene. Fakultetet bør vurdere å nevne dette eksplisitt i sin strategiplan, i form av en setning som understreker betydningen av denne fleksibilitet.

Dette er nødvendig også for å motvirke en uheldig trend som har utviklet seg. Ved innføringen av fagemner i første semester har mange fagmiljøer valgt å utvikle obligatoriske «forkurs» for sine fag, som er en de facto utviding av bachelorspesialiseringen til 100 studiepoeng, til tross for at Fakultetet eksplisitt har forutsatt at en slik utvidelse ikke skal finne sted. I tillegg er studieadministrasjonen ved HF skeptisk til oppmyking av opptakskrav til mastergrad på grunnlag av tverrfaglige bachelorgrader. Begge disse vanskeliggjør innføring av tverrfaglige bachelorprogrammer og forsterker den uheldige fagspesialisering som ble innført med den treårige bachelorgraden.

Reidar K Lie
instituttleder / professor

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for filosofi og
førstesemesterstudier
Telefon 55 58 23 82
Telefaks 55 58 96 51
fof@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Sydnesplass 12-13
Bergen

Saksbehandler
Reidar K Lie
55589437

Det humanistiske fakultets strategiske plan 2016–2022 – merknader til utkast

LLE gir her sine synspunkter på utkastet til strategi for HF-fakultetet 2016–2022.

Høringsnotatet er utarbeidet i samarbeid med en representativ redaksjonskomité nedsatt av IR på grunnlag av diskusjoner i IR. Notatet er deretter behandlet i IR på sirkulasjon med frist 12.08.15. Merknadene fra IR er innarbeidet, og rådet stiller seg samlet bak notatet.

Generelle kommentarer

Utkastet til strategisk plan for Det humanistiske fakultet har ved første øyekast kanskje lagt seg på en litt lite ambisiøs linje når det gjelder å legge føringer for fakultetets arbeid og drift i den kommende perioden. Beskrivelsen av fakultetets egenart kunne kanskje vært noe klarere, og planen burde om mulig bygges på en mer offensiv og faglig fundert visjon.

Dette problemet kan ha sammenheng med den disposisjon utkastet følger. Dokumentet er strukturert med progresjonen visjon – overordnede mål – konkretisering av mål. Dette er en tjenlig struktur, som imidlertid langt på vei forstyrres av en noe lang innledning. Denne innledningen (s. 1 i det upaginerte dokumentet) er i hovedsak bakoverskuende, og gir en oversikt over de historiske, politiske og økonomiske rammene for driften i kommende periode. Først etter denne relativt lange redegjørelsen presenteres vi for en kort visjon. Om de målsetningene som her formuleres, må det gå an å si at de også i en viss forstand er bakoverskuende, eller i alle fall holder seg til å beskrive *status quo*: Vi skal i hovedsak "oppretholde", "styrke" og "sikre" den frie forskningen, uten noen mer spesifikk beskrivelse av *hvorfor*. Det er på dette punktet vi kunne ønske oss at den strategiske planen tok seg litt bedre tid til å gi en presentasjon av hva forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid ved UiBs humanistiske fakultet er, og hva som kjennetegner og særpreger akkurat *dette* fakultet, dets institutter, fagmiljøer og forskere. "Faglig autonomi", som fremheves her, er naturligvis en viktig og avgjørende forutsetning for at fagmiljøer, forskergrupper og enkeltforskere skal kunne drive sin virksomhet. Som samlet visjon for et helt fakultet er det kanskje likevel noe magert.

Som forslag til justering kunne vi for det første tenke oss at "visjonen" ble løftet frem og opp – gjort til første punkt, deretter for det andre utvikles i retning av noe mer "visjonært" også mht. innhold. Spørsmål man i en slik visjonsformulering bør kunne forvente svar på, er også av denne typen: Hva skal HF ved UiB utvikle seg til å bli i løpet av strategiperioden? Hva skal HF ved UiB være i 2022? Hva er det som særpreger HF ved UiB, og hvordan skal dette særpreget styrkes (i en tid der dette ser ut til å være den eneste måten å navigere på i de forsknings- og utdanningspolitiske vanskelige farvann)?

Fremfor å fokusere så sterkt på de mer eller mindre faste rammepremissene (i innledningen, s. 1), burde strategidokumentet kanskje i større grad ta sikte på å si noe om de valg fakultetet kan (og sikkert: bør) ta i strategiperioden. Slik de første sidene av strategiplanen nå er utformet, gir den et for sterkt deterministisk preg. Strategiplanen bør peke fremover. Grammatisk tempus i dokumentet kunne av denne grunn med fordel oftere være *futurum*, og det bør formuleres noen tydelige(re) mål for den utvikling fakultetet ønsker seg. Disse bør selvsagt ta utgangspunkt i de gjeldende rammer, men fakultetet bør likevel ha som utgangspunkt at vi har en tilstrekkelig stor faglig og institusjonell autonomi til at vi selv kan sette premissene for egen drift.

Det er prinsipielt positivt at utkastet til strategisk plan ikke legger opp til en stram, "diktatorisk" prioritering i en periode som ser ut til å kunne bli økonomisk trang. Det er også all grunn til å glede seg over at "faglig autonomi", "fri, forskerinitiert og langsiktig forskning" og "forskningsbasert utdanning" utgjør et fundament for fakultetets tenkning. Dette har selvsagt

bred støtte i de faglige miljøene, også ved LLE. Men når det er litt vanskelig å se tydelige prioriteringer i dette, så representerer også det en uklarhet som kan være potensielt problematisk: Burde ikke den strategiske planen gjøre det klart *hvilke* prioriteringer fakultetsledelsen bør få mandat til å gjøre? Prioriteringer *blir* det i alle tilfeller, om utsiktene til nedskaleringer som presenteres i innledningen er riktige. De to punktene der strategiske prioriteringer kommer til syne, under omtalen av klyngen for middelalderstudier og ansvaret for arkiver og samlinger, er viktige satsingsområder. Tilsvarende ambisjoner og konkretiseringer burde ideelt sett foreligge også for en større del av fakultetets fagmiljøer. Vi er imidlertid klar over at konkretisering må balanseres mot vaghet og fleksibilitet, gitt de rammene som sjangeren strategiplan setter.

Kommentarer til underkapitler i dokumentet

De to hovedpunktene "Forskning" og "Utdanning" inneholder stort sett punkter det er vanskelig å ha innvendinger til. Likevel skulle vi ønske det var konkretisert hvordan enkelte mål skal nås – når det på s. 4 heter at "eksternt finansiert forskning skal økes", skal dette da kun skje ved enkeltforskeres innsats, eller planlegger fakultetet en bredere satsing også på infrastruktur og kompetanse i søknadsleddet? Skal "oppfordres til å søke" (samme side) tolkes dithen at dette skal skje som en koordinert satsing, eller appelleres det her til de enkelte vitenskapelige ansattes motivasjon? Det heter at "Økt ekstern finansiering skal tilstrebes der det kan tjene til å heve kvaliteten på forskningen." Gitt de stramme økonomiske føringene er vel forbeholdet overflødig – økt ekstern inntjening er et overordnet mål av økonomiske grunner, og man må forutsette at eksternfinansiert forskning alltid oppfyller kvalitative mål.

Når det videre i dette kapittelets lengste avsnitt heter at det "skal legges til rette for tverr- og flerfaglig forskning", så kunne man ønske seg at det ble argumentert tydeligere for hvorfor og hvordan dette skal skje. Når det heter at "fakultetet skal utrede og eventuelt etablere tematiske og fagovergripende forskningsområder", så er denne ansvarsoverflyttingen (fra fagmiljøer/institutter til fakultet) ikke helt uproblematisk institusjonelt sett, og vi ønsker oss her en større tydeliggjøring av hvordan dette skal gjennomføres. Vil fakultetet opprette egne "klynger"? Er slike strukturendringer i så fall faglig funderte?

Under punktet "Utdanning" heter det at fakultetet i strategiperioden skal "kontinuerlig arbeide for å forbedre utdanningskvaliteten". De påfølgende avsnittene sier imidlertid ikke mye om hvordan dette arbeidet skal gjøres, annet enn det som i generelle vendinger sies om at læringsformene skal være varierte, at internasjonaliseringen skal styrkes og at den sosiale integreringen av nye studenter skal prioriteres. Ville det ikke her være naturlig å peke tydelig fremover, og legge noen tydelige føringer for hvordan HF ved UiB skal innrette seg på utdannings- og undervisningsfronten frem mot 2022? Å *ikke* ha en klar plan for hvordan, når og på hvilke måter utdanningstilbudene ved HF skal møte den omseggripende digitaliseringen i og av utdanningsfeltet, virker ikke betryggende.

Under "Internasjonalisering" fremheves at fakultetet aktivt skal bidra til å realisere universitetets språkpolitikk og tilby kurs i norsk for utenlandske studenter og ansatte. Begge momenter er viktige for LLE, og instituttet er tilfreds med at de nevnes eksplisitt.

Punktet "Kontakt med omverdenen" inneholder en rekke utmerkete (men igjen: generelle) forslag og målsetninger. Likevel savner vi en vilje til å ikke bare "bidra", men også selv sette dagsorden. Ambisjonene bør her være så høye som mulig. Punktet om styrking av samarbeidet med skolene bør i alle fall løftes frem, konkretiseres og gjøres mer ambisiøst. Om det er ett sted våre humanistiske fag kan være relevante og sette dagsorden, så er det i skolen.

I utkastets siste punkt, står det mye om "Administrasjon", men det er noe usikkert om det er fakultetssekretariatet det først og fremst tenkes på, eller om det er fakultetets samlede administrative ressurser. Et forslag til ny siste setning i det kursiverte innleiingsavsnittet kunne være "Fakultetets administrasjon skal være hensiktsmessig organisert både på sekretariatet og på instituttene og sentrene, og skal levere tjenester av god kvalitet."

Kommentarer særlig rettet mot punkter i dokumentet som involverer gruppe B

Det er særlig punktene som omhandler forskerutdanning/ph.d. og rekruttering av 'de beste kandidatene innen alle stillingsgrupper', samt fraværende punkt om midlertidighet, som er utgangspunkt for disse kommentarene.

Forskerutdanning: Under overskriften «Forskning» står det følgende: «Ph.d.-kandidatene skal ha god miljøstøtte lokalt og integreres i forskningsgrupper. Kandidatene skal bringes i kontakt med internasjonal forskning og forskernettverk utover egen institusjon». Dette høres flott ut, samtidig som det lenge har vært et uttrykt mål at stipendiater skal integreres i forskergrupper. Punktet innebærer altså ikke noe nytt. Vi har også notert oss at begrepet 'forskerutdanning' ikke brukes i det hele tatt. Med tanke på at både LLE og IF i disse dager legger ned et stort arbeid i opprettelse og videreutvikling og drift av forskerskoler for alle kandidater, kunne det vært fint om fakultetet hadde en uttrykt holdning til dette. Generelt synes formuleringene rundt dette som altfor svake, i tillegg til at det harmonerer dårlig med den faktiske innsatsen som legges ned på instituttnivå for å sikre en god forskerutdanning. Med det menes ikke at fakultetet ikke tar aktiv part i forskerutdanningen (jf. Kurs i vitenskapsteori og overførbare ferdigheter), men det savnes en mer eksplisitt holdning og en strategi for å sikre og videreføre kvaliteten i de tilbudene som gis alle stipendiater ved HF.

Rekruttering av de beste kandidatene: Under overskriften «Organisasjon og arbeidsmiljø» står det at fakultetet skal «arbeide målrettet for å rekruttere *de beste kandidatene innen alle stillingsgrupper*, samt arbeide for økt internasjonal mobilitet og for god kjønnsbalanse» (vår uth.). Her savnes en utdypning av hva som menes med 'de beste kandidatene' og ikke minst en eksplisitt holdning til hvordan 'de beste kandidatene' utvikles og deretter rekrutteres. Det er her viktig å understreke at en slik satsing også krever solide stillingsvilkår og gode betingelser for den enkelte ansatte. Dette er også noe som går igjen i UiBs overordnede strategi.

Generelt om midlertidighet og bemanning: Det har blitt påpekt blant representanter i gruppe B at strategien bør forholde seg til bemanningsplanen. Det kunne vært ønskelig om fakultetet uttrykte en eksplisitt strategi for hvordan man skal møte behovet for kompetent undervisningspersonell i en situasjon der stillinger inndras.

Om «målrettet kompetanseutvikling i alle stillingskategorier»: Det er positivt at 'alle stillingskategorier' er nevnt som målgruppe for 'målrettet kompetanseutvikling' i punkt under overskriften «Organisasjon og arbeidsmiljø».

Avsluttende merknader

Utkastet til strategisk plan vil med en del justeringer gi fakultetet en god rettesnor for arbeidet i den kommende seksårsperioden. Dokumentet er holdt i en noe omstendelig tone. Både for å aktivt realisere universitetets språkpolitikk og oppnå en noe ledigere form anbefales det at dokumentet oversettes til og publiseres på nynorsk.

For LLE
Johan Myking (s.)
instituttleder

Det humanistiske fakultet

Referanse

2014/2527-KJT

Dato

20.08.2015

Strategisk plan for HF 2016-22; Hørings svar fra Griegakademiet - Institutt for musikk

Griegakademiet vil, med bakgrunn i behandling av utkastet i ledergruppen, avgi følgende høringsuttalelse:

- Vi støtter hovedtrekkene i planen, men den bør gjennomgås språklig og få en gjennomarbeidet lay-out, gjerne bruk av kulepunkter, - og gjerne illustreres for å øke lesevennligheten. Visjonen må fremheves/prioriteres.
- Det bør tydeliggjøres bedre i planen hva som er målsetninger og hva som er strategi
- Når planen er såpass generell er det viktig at den suppleres med årsplaner og/eller handlingsplaner på en del områder.
- Kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) som forskningsdisiplin er ikke godt ivaretatt i teksten. KU er med i begynnelsen, men ser ut til å falle ut av perspektivet etter hvert. Spesielt avsnittene om forskning (side 4) og kontakt med omverdenen er problematisk.
- Avsnittet "Kontakt med omverden" bør være mer offensivt. Her bør HF ha ambisjoner om å i større grad være med å sette dagorden. En slik ambisjon må omfatte både vitenskapelige og kunstneriske disipliner.

Vennlig hilsen

Frode Thorsen
instituttleder

Kjerstin Tønseth
administrasjonssjef

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Griegakademiet - Institutt for musikk
Telefon 55 58 69 50
Telefaks 55 58 69 60
grieg@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Lars Hillesgt 3
Bergen

Saksbehandler
Kjerstin Tønseth
55586963

Det humanistiske fakultet

Referanse

2014/2527-TONLU

Dato

18.08.2015

Hørings svar fra SKOK - utkast til Strategi ved HF 2016-2022

Det vises til høringsutkast for Det Humanistiske Fakultetets Strategiske Plan 2016 – 2022. Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) vil uttrykke sin tilslutning til både prosessen med å utvikle den nye strategiplanen, samt det overordnede fokuset på akademisk frihet, kritisk refleksjon, bredde og tverrfaglighet i den. I all hovedsak synes vi det er et grundig og gjennomarbeidet dokument.

SKOK støtter høringsutkastets oppbygging, men ser behov for en ytterligere tydeliggjøring av enkelte punkter. Her skal vi spesielt påpeke at strategiutkastet er tydelig på hvilke mål som ønskes oppnådd, men mindre tydelig på hvilke strategier man vil ta i bruk for å oppnå målene. Det står for eksempel at internasjonal publisering skal økes i strategiperioden, men ikke noe om hvordan man vil jobbe for å oppnå et slikt mål. En annen svakhet er at teksten ser ut til å blande sammen flerfaglighet og tverrfaglighet på en noe uheldig måte. SKOK har strategisk plassering og faglig ekspertise inn mot tverrfaglig forskning, utdanning og formidling som gjør at vi i særlig grad har arbeidet med dette aspektet. Denne tematikken utgjør ett av fire tyngdepunkter i høringsutkastet, og det er særlig viktig at det ivaretas på en god måte for å møte de utfordringer som strategiutkastet med rette peker ut.

Vi foreslår følgende små justeringer og tillegg i teksten:

INNLEDNING

Det humanistiske fakultet ved Universitetet i Bergen består av fem institutter og to tverrfakultære sentre med tilsammen vel fire hundre ansatte. Instituttene har sterke fagmiljøer innenfor estetiske, historiske, filosofiske og språklige kunnskapsområder. Fakultetets ansatte står for en stor del av universitetets forskningspublikasjon. Fakultetet har et vidt forgrenet nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid og bidrar sterkt i formidling av forskningen. Tallet på avlagte doktorgrader er i vekst.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Senter for vitenskapsteori
Telefon 55582705
Telefaks 55589664
post@svt.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 BERGEN

Besøksadresse
Allegaten 34
Bergen

Saksbehandler
Tone Lund-Olsen
55583312

Fakultetet har godt over tre tusen studenter fordelt på bachelor- og masterprogrammer i drøyt to dusin studiefag, samt en rekke årsstudier og etter- og videreutdanningstilbud.

Den økonomiske situasjonen har i de siste årene vært relativt solid. Etter en midlertidig nedgang ser det ut til at søkningen til studiene igjen er i vekst. Omlegginger i den nasjonale finansieringsmodellen for forskning og høyere utdanning, lang gjennomføringstid i utdanningsløpene og endrede omfordelingsprinsipper og strategiske prioriteringer ved Universitetet i Bergen er blant fakultetets viktigste utfordringer de neste årene.

Fakultetet har gode forutsetninger for å møte disse utfordringene. Den viktigste ressursen er den delen av de vitenskapelig ansattes stillinger som finansieres over grunnbudsjettet. For å opprettholde og styrke dagens aktivitetsnivå og handlingsrom bør omfanget av eksternt finansiert forskning økes og flere av våre studenter fullføre sin gradsutdanning. Grunnlaget for å lykkes med dette er fri, forskerinitiert og langsiktig forskning og solid, forskningsbasert utdanning.

I dette dokumentet presenteres fakultetets strategi for årene 2016-22, som utdyper universitetets sentrale strategi. Strategien vil være grunnlag for handlingsplaner, årsplaner, budsjett og øvrige styringsdokument.

VISJON

Det humanistiske fakultet skal opprettholde og styrke fri, forskerinitiert og langsiktig forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og solid, forskningsbasert utdanning i en stor bredde av disipliner. Faglig autonomi, grundighet, redelighet og kritisk åpenhet skal sikre nyskapende og samfunnsgagnlig forskning og utdanning og kunnskapsbasert og kritisk samfunnsdebatt.

OVERORDNEDE MÅL

For å realisere denne visjonen skal fakultetet i perioden 2016-2022 arbeide særlig mot fire overordnede mål: 1) kvalitetsutvikling av forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanning, 2) tverrfaglig forskning og utdanning, 3) internasjonalisering og 4) synlighet og samfunnsdeltakelse.

KVALITETSUTVIKLING AV FORSKNING, KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID OG UTDANNING

Fakultetet skal verne om langsiktig forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og legge forholdene til rette for at de vitenskapelig ansattes forskningstid respekteres og utnyttes. Den faglige virksomheten er fundert på sterke fagdisipliner. I strategiperioden skal nyskapende fagmiljøer stimuleres. Økt ekstern finansiering skal tilstrebes der det kan tjene til å heve kvaliteten på forskningen. Undervisningen skal være forskningsbasert og deltakende. Studietilbudene skal balanseres mellom innretning mot forskning og arbeidslivsrelevans.

TVERRFAGLIG FORSKNING OG UTDANNING

I en tid preget av store sosiale, kulturelle og miljømessige endringer, aktualiseres spørsmål ~~om etikk, vår felles hukommelse og våre verdier. Slike spørsmål som ofte~~ krever ~~ofte en~~ tverrfaglig tilnærming. Solid grunnforskning i en bredde av disipliner er det beste grunnlaget for tverrfaglig forskning og utdanning. Samtlige av fakultetets institutter ~~og sentre~~ er flerfaglige ~~og begge fakultetets sentre er tverrfakultære med bred erfaring fra tverrfaglig forskning og undervisning.~~ Det humanistiske fakultet er dermed godt rustet til å delta i tverrfaglig undervisning og forskning i møtet med nye vitenskapelige problemstillinger, store samfunnsutfordringer og i UiBs felles satsingsområder. Samarbeidet mellom instituttene, med sentrene, med andre fakulteter ved UiB og med eksterne forskningsinstitusjoner skal styrkes. Slikt samarbeid skal bidra til å utvikle forskningsdisiplinene og skape dynamiske utdanningsløp og studentmiljø.

Begrunnelse:

Vi foreslår å stryke "vår felles" og "våre" i første setning. Disse pronomenene peker mot et udefinert "vi", og i tillegg til å være svært upresise (er det nasjonen som fellesskap, universitetsfellesskapet, Vesten, eller menneskeheten som helhet?) kan de virke ekskluderende overfor ulike grupper (hvilke plass har for eksempel innvandrere i "vår felles hukommelse" dersom denne defineres med utgangspunkt i et nasjonalt fellesskap?).

Vi synes også at avgrensningen av "store spørsmål" som aktualiseres til "etikk", "hukommelse" og "verdier" virker noe tilfeldig og unødig begrensende. Vi foreslår å stryke denne opprømsingen evt. å finne noen åpnere kategorier. Man kunne for eksempel tenke seg at "makt" var like viktig å nevne som "verdier".

Vi foreslår å gjøre et tydeligere skille i teksten mellom det flerfaglige og det tverrfaglige. At instituttene er flerfaglige gjør ikke nødvendigvis at de har erfaring med tverrfaglig arbeid (selv om mange nok har det). Sentrenes tverrfaglige og tverrfakultære mandat, og den ressursen de utgjør for det tverrfaglige arbeidet ved fakultetet bør komme tydeligere fram.

Tverrfaglighet er viktig ikke bare i møte med store samfunnsutfordringer og UiBs felles satsingsområder, men i høyeste grad også i møte med nye vitenskapelige problemstillinger.

INTERNASJONALISERING

En voksende andel av fakultetets ansatte og studenter rekrutteres internasjonalt.

Omfanget av internasjonalt forskningssamarbeid øker. At så vel forskere som og studenter gjør seg gjeldende på en internasjonal arena bidrar til økt kvalitet i forskning og utdanning. Det skal derfor arbeides målrettet for å styrke det internasjonale forskningssamarbeidet og øke den internasjonale publiseringen. Det skal etableres flere studietilbud rettet mot internasjonale studenter. Fakultetet skal arbeide aktivt for å gjennomføre universitetets språkpolitikk og fortsatt bidra til norskopplæring for utenlandske studenter og ansatte.

SYNLIGHET OG DELTAKELSE

Fakultetet bidrar sterkt og synlig i samfunnsdebatten med bred formidling av forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. I strategiperioden skal særlig den faglige formidlingen rettet mot skole og ungdom styrkes. Fakultetet skal øke samarbeidet med skolene, arbeide for å spre kunnskap om studieløpene og gi tydelig informasjon om studentenes kompetanse i arbeidslivet. Den digitale formidlingen av forskning og utdanning skal styrkes. Det skal arbeides for økt oppmerksomhet og kunnskap om de humanistiske fagenes samfunnsbidrag når det gjelder [kritisk refleksjon](#), allmenn kunnskap [og danning](#), kulturforståelse, [historisk og filosofisk grunnlagstenkning](#), [estetisk kompetanse](#), kommunikasjonsferdigheter, tolkningskompetanse og kulturarvforvaltning.

Begrunnelse: Slike oppramsinger er alltid problematiske og alt kan ikke tas med. Vi har likevel forslått noen tillegg til hvilke deler av de humanistiske fagenes samfunnsbidrag det bør skapes større oppmerksomhet og kunnskap om.

FORSKNING: sterke forskningsmiljøer og internasjonal orientering

Den store bredden i fagdisipliner, det utstrakte internasjonale samarbeidet og tyngdepunktene innenfor forskning på nasjonal historie og språk danner et komparativt fortrinn for fakultetet. Alle fakultetets vitenskapelige stillinger har en betydelig forskningsdel som sikrer den langsiktige og nysgjerrighetsdrevne forskningen. Dette gir grunnlag for en bredspektret forskningsvirksomhet og en solid forskningsbasert utdanning.

Fakultetet skal arbeide for å utvikle solide forskningsmiljø. Dette kan best gjøres gjennom videreutvikling av forskergruppestrukturen, mens man samtidig tar hensyn til at individuelt basert forskning skal ha gode kår.

1. At instituttene er sammensatt av ulike fag gir et godt utgangspunkt for tverrfaglig forskning. Det skal legges til rette for tverr- og flerfaglig forskning for å stimulere til fornyelse av fagdisiplinene selv, skape sterke fagmiljøer og fremme utforskningen av nye områder. Fakultetet vil arbeide for at tverrfaglige forskergrupper og forskernettverk kan opprettes uhindret på tvers av institutt- og fakultetssgrensene, og for at fakultetets tverrfaglige og tverrfakultære sentre kan arbeide uhindret på tvers av disse grensene.

Fakultetet skal utrede og eventuelt etablere tematiske og fagovergripende forskningsområder. Denne prosessen skal ha bred forankring og ta utgangspunkt i eksisterende forskning. Eksisterende forskningskompetanse på tverrfaglighet (bl.a. ved de tverrfaglige sentrene) utgjør et kunnskapsfundament i prosessen.

Den eksterne forskningsfinansieringen skal økes. Særlig lovende forskningsmiljøer med internasjonalt gjennomslagspotensial skal styrkes. Fakultetet vil arbeide for å oppnå et Senter for fremragende forskning og flere større prosjekter finansiert av EU-midler og andre eksterne kilder.

2.I strategiperioden skal internasjonal publisering økes og fagmiljøer skal oppfordres til å søke internasjonale forsknings- og mobilitetsprogrammer. Fakultetet skal legge til rette for fagmiljøenes mulighet til å oppnå disse målene.

Ph.d-kandidatene skal ha god miljøstøtte lokalt og integreres i forskningsgrupper. Kandidatene skal bringes i kontakt med internasjonal forskning og forskernettverk utover egen institusjon.

3. Fakultetet vil føre en aktiv politikk overfor eget universitet, Forskningsrådet og EU-forskningens institusjoner for å fremme humanistisk grunnforskning så vel som de humanistiske kunnskapsområdenes relevans for å løse store samfunnsutfordringer og for brede forskningspolitiske satsninger. Fakultetet vil også arbeide aktivt for å styrke kjønns- og mangfoldsperspektiv i forskning ved UiB.

4. Fakultet skal gjøre seg sterkt gjeldende i UiBs tverrfaglige satsingsområder. Fakultetet skal ha en sentral rolle i UiBs klynge for middelalderstudier. Satsingen på middelalderstudier skal ha en sterk tverrfaglig profil og samtidig være en utviklingsarena for nye samarbeidsformer og forskningsformidling. Fakultetet vil også tilstrebe seg å være en viktig bidragsyter i andre klynger og sikre at det humanistiske perspektivet gjøres gjeldende i alle sammenhenger der det er relevant.

Fakultetet har ansvar for betydelige arkiver og samlinger som er viktige forskningsressurser. Fakultetet skal arbeide for at dette materialet blir tilfredsstillende lagret, katalogisert, tilgjengeliggjort, digitalisert, og tilrettelagt for forskning i henhold til en overordnet plan. Dette arbeidet skal skje i dialog med UiBs infrastrukturvalg og i samarbeid med Universitetsbiblioteket.

Gode forskningsmiljøer og fagfellesskap er en nøkkel for å skape et attraktivt akademisk miljø både for gjesteforskere og fast ansatte. Fakultetet skal arbeide for å skape flere møteplasser og faglige arenaer på tvers av instituttene og sentrene.

Synliggjøring og formidling av forskning stilles overfor nye utfordringer som krever økt digital kompetanse. Fakultetet vil ha oppmerksomhet på forbedring av forskningspresentasjonen, både når det gjelder enkeltprosjekter og forskningsvirksomhet som helhet.

Begrunnelse:

1. Tverrfaglighet bør ikke bare knyttes til opprettelse av nye forskergrupper og nettverk, men også til de eksisterende tverrfaglige og tverrfakultære sentrene som fakultetet har ansvar for. Også her er det behov for å legge bedre til rette for at man kan arbeide på tvers av institutt- og fakultetsgrensene.
2. Særlig i denne delen, men også ellers i dokumentet savner vi klarere formuleringer om *hvordan* fakultetet planlegger å realisere målene som settes.
3. Fakultetet er vertskap for Senter for kvinne- og kjønnsforskning, som har som mandat å forvalte kjønnsperspektiver i forskning og undervisning ved hele UiB. Denne rollen bør synliggjøres i strategidokumentet. Dette er særlig viktig ettersom eksterne finansieringsinstitusjoner som NFR og EU i økende grad vektlegger kjønnsperspektiv som kriterium for å oppnå finansiering av prosjekter og kriterium på fremragende forskning.
4. Det er viktig at fakultetets bidrag til klyngene ikke begrenses til Middelalderklyngen. Profilgruppens notat viser at HF også er sterke på andre klynge-områder, inkludert ikke minst helse. Integrering av humanistiske perspektiver der det er relevant er også i tråd med gjeldende forskningspolitikk i EU.

UTDANNING: God studiekvalitet og attraktive læringsmiljø

Utdanningene ved Det humanistiske fakultet er forskningsbaserte. Det betyr at utdanningene ikke bare skal gjøre studentene fortrolige med forskning, men også at studentene skal tilegne seg de prinsipper som ligger til grunn for forskningsbasert argumentasjon, kritisk refleksjon og intellektuelt ansvar. Studentene skal utdannes til å besitte gode kommunikative, analytiske og kritiske ferdigheter som er verdifulle i arbeidslivet og som sporer til aktiv deltakelse i samfunnet. I strategiperioden skal fakultetet kontinuerlig arbeide for å forbedre utdanningskvaliteten. Andelen studenter som gjennomfører gradsstudiene skal økes og gjennomsnittlig gjennomføringstid skal reduseres.

Arbeidet med å utvikle fleksible, dialogbaserte og varierte læringsformer skal fortsette. Pedagogisk utviklingsarbeid og kompetansebygging skal støttes. Studentene skal tas med på gjesteforelesninger, seminarer, konferanser og disputaser, og det skal arbeides med utvikling av mentorordninger. Tilbudet av digitale læringsformer og læremidler skal styrkes. Gjennom samarbeid med bl.a. Humanistisk studentutvalg skal det arbeides for å sikre et godt og integrerende studiemiljø.

1. Mottaket av nye studenter skal styrkes slik at studentene tidlig integreres i et stimulerende faglig og sosialt [universitetsfellesskap, hvor kritisk refleksjon, etisk bevissthet, kjønnsperspektiver og likestilling er sentrale elementer](#). Det fysiske studiemiljøet skal legges best mulig til rette for trivsel og funksjonalitet. Ved Griegakademiet er det et særlig behov for tiltak for å forbedre situasjonen i påvente av nybygg.

2. Bredde er et viktig kjennetegn ved fakultetets studietilbud. Opprettelse av [nye, og styrking av allerede eksisterende](#) studieprogrammer og emner på tvers av etablerte faggrenser skal utredes for å utnytte [styrken i](#) fakultetets bredde. [Fakultetet skal arbeide for å tilrettelegge bedre administrativt og økonomisk for tverrgående studietilbud, da dette er helt avgjørende for at slike satsinger lykkes.](#)

Fakultetet skal arbeide for styrket studentrekruttering ved å etablere gode og varige kontakter med skolene og synliggjøre de humanistiske vitenskapenes kompetanse og relevans i offentligheten. Fakultetet skal ha særlig fokus på å styrke rekrutteringen til masterutdanningen, ikke bare lokalt og nasjonalt, men også internasjonalt.

Innføringen av den femårige lærerutdanningen vil kreve en betydelig satsing av universitetene. Fakultetet spiller en viktig rolle i utdanningen og videreutdanningen av fremtidens lærere. Fakultetet skal ha god kontakt med skolen og følge opp dens fremtidige behov. Samarbeidet med universitets- og partnerskolene skal utvikles videre. Fakultetet skal profilere lærerutdanningen ved Universitetet i Bergen som en forskningsbasert utdanning som gir våre masterutdanninger en særlig praksisrelevans. Fakultetet skal arbeide for god rekruttering til studiene, fornuftig arbeidsdeling med høyskolene, flere studieplasser og flere fag i lektorutdanningen.

Det humanistiske fakultet har lenge hatt et omfattende tilbud innenfor etter- og videreutdanning. Tilbudet for lærere i grunnskole og videregående skole skal videreutvikles. Andre viktige målgrupper for etter- og videreutdanning er helsevesenet,

offentlig administrasjon, bibliotek-, arkiv- og museumssektoren.

Internasjonalisering av studietilbudet skal fremmes gjennom kvalitetssikring og etablering av utvekslingsavtaler og økt bruk av lærerutveksling i forbindelse med studentutveksling. Bruken av de utenlandske studiesentrene skal videreutvikles. Fakultetets utenlandske studenter skal få relevant engelskspråklig studieinformasjon, bedre tilrettelegging av norskkursene og inkluderes i faglig-sosiale tiltak. Oppretting av flere engelskspråklige utdanningstilbud skal vurderes.

Arbeidslivets behov og fakultetets forskningsområder følger ikke nødvendigvis forskningsdisiplinens grenser. Utadrettet informasjon og bevissthet om studienes arbeidslivsrelevans skal styrkes. Det skal arbeides for økt innslag av praksis i utdanningene.

Begrunnelse:

1. Vi foreslår at dette punktet utvides slik at det i større grad reflekterer HFs eksisterende kjerneverdier, tradisjon og selvforståelse. Kritisk refleksjon, etisk bevissthet, kjønnsperspektiver og likestilling er særlig viktige dimensjoner i arbeidet med å danne studentene til å ta ansvar for samfunnsutfordringene og gjøre studiene relevante og meningsfulle i og for den tid vi lever i.
2. Det er viktig å synliggjøre at fakultetet allerede har tverrgående studieprogrammer. SKOKs erfaring med å drive et slikt program tilsier at fakultetet må arbeide for å tilrettelegge bedre både administrativt og økonomisk om de skal lykkes med slike tverrgående programmer.

KONTAKT MED OMVERDENEN

Det humanistiske fakultet er en viktig lokal, nasjonal og internasjonal kunnskapsressurs. Kunnskapen som forvaltes og forskningen som utøves ved fakultetet kommer samfunnet til gode på en rekke måter – gjennom våre kandidater, formelle og uformelle nettverk, videreutdanning, formidling og kunnskapsstøtte til offentlig forvaltning og næringsliv.

Fakultetet skal:

1. - kartlegge og utarbeide en helhetlig plan for kartlegging, presentasjon og formidling av forskningen og utdanningene som ikke bare følger undervisningsdisiplinene, men også er fagovergripende og tematisk.

- bidra til å danne og aktivt delta på møteplasser for kunnskap, kulturaktiviteter og kritisk samfunnsdialog.

- styrke samarbeidet med videregående skoler og kontakten med ungdomsskolen.

2. - bidra med en kunnskapsbasert stemme i offentlig debatt om aktuelle samfunnsspørsmål, og til å sette spørsmål på agendaen.

- ha god kontakt med kulturinstitusjoner, forvaltning, organisasjoner og næringsliv

- videreutvikle alumnusarbeidet.

Begrunnelse:

1. Å utarbeide en plan for kartlegging høres unødig omstendelig ut

2. De humanistiske fagene bør ha som ambisjon ikke bare å bidra til diskusjon om spørsmål som allerede er satt på den offentlige agendaen, men også å jobbe aktivt for å sette spørsmål på agendaen som er viktige fra et humanistisk perspektiv.

ORGANISASJON OG ARBEIDSMILJØ

Fakultetet skal være en stimulerende og utviklende arbeidsplass for alle ansatte og studenter. Arbeidsmiljøet skal være preget av gjensidig respekt, profesjonalitet, faglig felleskap, redelighet og åpenhet. Fakultetet skal preges av tillitsfulle og respektfulle forhold mellom beslutnings- og kompetansenivåene.

Fakultetet skal:

- ha en organisasjonsstruktur som er best mulig tilpasset forsknings-, formidlings- og utdanningsvirksomheten. Organisasjonsendringer og omstillingsprosesser skal være åpne og fundert på medvirkning.
- ha tydelige ledere som fremmer en positiv, involverende organisasjonskultur og stimulerer til et produktivt og godt arbeidsmiljø.
- videreutvikle et godt samarbeid og fellesskap på tvers av organisasjonsstruktur og nivåer.
- legge til rette for lederopplæring og lederutvikling for faglig og administrativ ledelse samt målrettet kompetanseutvikling for personale i alle stillingskategorier, i tråd med virksomhetens behov.
- arbeide for å styrke samhandlingen mellom universitetsnivået, fakultetsnivået og instituttene/senterne.
- arbeide målrettet for å rekruttere de beste kandidatene innen alle stillingsgrupper, samt arbeide for økt internasjonal mobilitet og for god kjønnsbalanse.

ADMINISTRASJON

Velfungerende administrative tjenester er grunnleggende for virksomheten, både for å sikre god forvaltningsskikk og for at fakultetet skal levere gode resultater innenfor forskning, formidling og utdanning. Administrasjonen skal være hensiktsmessig organisert og levere tjenester på et høyt nivå.

Fakultetets administrasjon skal:

- ha høy kompetanse og ta initiativ for å nå faglige og administrative målsettinger.
- støtte opp om den faglige virksomheten og legge til rette for kvalitetssikrede og effektive arbeidsprosesser. Det skal arbeides kontinuerlig og systematisk med forbedring av administrative rutiner og arbeidsflyt.
- bidra med støttetjenester som i samarbeid med fagmiljøene sikrer at forskningsprosjektene utformes og gjennomføres på en profesjonell måte.

Vennlig hilsen

Christine Jacobsen
Senterleder

Kari Jegerstedt
førsteamanuensis

Avd: Studentutvalget

Bergen, 18.11.2015

Vyrde fakultetsleiing,

Vi i Humanistisk studentutval opplev Strategi – HF 2016-2022 som eit velreflektert dokument som peikar på humanioras fortrinn og relevans. Vi registrerar med glede at studiemiljøet takast på alvor, men opplev likevel nokre manglar ved dokumentet.

Under *Utdanning: God studiekvalitet og attraktive læringsmiljø* – ønskjer vi at satsinga på digitale læringsformer, læremidlar og vurderingsformer må uttrykkast meir offensivt enn det som er tilfellet. I tidsperioden 2016-2022 bør det ikkje berre leggest til rette for bruk av digitale læringsformer og læringsmidler, men gjevast tilbod om. Vi oppmodar fakultetet om å vere opne for varierte vurderingsformer, både i digitalt og andre format.

Vi opplev det som positivt at mottaket av nye studentar satsast på. Mottaket må gjerne koordinerast med ei mentorordning, slik at studentane får gode røynsler av både mottaksveke og utover i studieløpet. HSU saknar ei satsing på studiemiljøet undervegs i studieløpet utover mentorordning. Her ser vi gjerne at studentanes eigne organisasjonar blir nemnde. Vi vil gjerne bidra til studiemiljøet og vere med på fakultetets satsing framover. For det sosiale miljøet kan særleg Humanistisk studentutval (HSU), HF-revyn og Ad fontes nemnast. Eit godt studiemiljø kan bidra til betre gjennomføring, samt auka rekruttering både internt på universitetet, og ut mot samfunnet elles. Kva gjeld arbeidslivsrelevans bør Humanistanes arbeidslivsutval nemnast for det verdifulle arbeidet dei gjer for å synleggjere humaniorautdanna studentars kompetanse og mogelegheiter.

Beste helsing

Humanistisk studentutval

Ph.d.-kandidatutvalget ved Det humanistiske fakultet, UiB (Stip-HF)

Referanse: 2014/2527-KIH

Dato 18.08.2015

Høring - Utkast til Strategi ved HF 2016-2022

Vi synest det er eit godt grep å handsame forskarutdanninga i samband med forskinga ved fakultetet meir generelt. Dette får fram at ph.d.-kandidatane si forskning bidrar på lik måte som dei andre vitskapeleg tilsette.

Men vi synest òg at dokumentet manglar ei tydeleg ansvarsfordeling og klare målsetjingar. Av det vi kan sjå er det berre eitt avsnitt som spesifikt gjeld ph.d.-kandidatar i det nye strategidokumentet: "Ph.d-kandidatene skal ha god miljøstøtte lokalt og integreres i forskningsgrupper. Kandidatene skal bringes i kontakt med internasjonal forskning og forskernettverk utover egen institusjon." Til samanlikning var det meir enn ei heil side som spesifikt omhandla ph.d.-kandidatar i førre strategi (2012-2015), og det er fleire punkt som vi ynskjer å få med i den nye strategien. Særlig synest vi dei nye planane kunne vore meir utfyllande om ph.d.-kandidatars rettar i forskarutdanning og internasjonalisering. I førre dokument stod det at; "*Hovudansvaret for forskarutdanninga skal leggjast til grunneiningane*". Vi undrar om det er den same ansvarsfordelinga som gjeld i neste periode og? Under punktet om forskarutdanning står det følgjande i førre plan:

Alle forskarutdanningskandidatar skal vere del av eit aktivt forskingsmiljø: Forskarutdanning er utdanning, og i alle overordna styringsdokument blir det kravd at alle kandidatar skal vere del av aktive og gode forskingsmiljø i utdanningsperioden. Alle doktorgradskandidatar skal difor som ein hovudregel vere knytt til ei forskargruppe.

Me tykkjer at dette punktet er godt og vonar at det kan bli innarbeid ein liknande ordlyd i den framtidige planen.

Et anna punkt i det nye dokumentet som vi ser er mangelfull er ansvarsfordelinga for stipendiatanes forskarutdanning. I førre dokument stod følgjande under dette punktet:

Opplæringsdelen: Å gje kandidatane eit best mogleg tilbod knytt til opplæringsdelen utanom vitskapsteoridelen skal vere eit sentralt fagleg ansvar som det kvart år må setjast av tilstrekkeleg med ressursar til på grunneiningane. Opplæringa kan organiserast gjennom egne kurs i fagmiljøa, men for mange miljø vil det vere betre å organisere

tilbodet gjennom lokale, nasjonale eller internasjonale forskarskular eller andre faglege nettverk.

Me vonar at de lager eit punkt som tek inn ansvaret for stipendiatanes opplæringsdel.

Som nemnt tidlegare ynskjer vi ein klårare plan når det gjeld internasjonalisering. Vi ser av førre strategi at føggjande vart vektlagt: ”Så mange som mogleg av doktorgradskandidatane bør leggje inn eit utanlandsopphald i stipendperioden. Rettleiar skal saman med institutt- og senterleiing og det forskingsmiljøet kandidaten tilhøyrar, ha ansvaret for at dette skjer.” Noko liknande kunne løfta den nye strategien òg.

Til slutt vil vi påpeike at det er viktig at ph.d.-kandidatar frå andre institusjonar får tilstrekkeleg med finansiering til å kunne fullføre forskingsprosjektet sitt ved UiB. Vi ynskjer dette særleg presisert i det nye strateginotatet. ”Når det gjeld kandidatar med tilsetjing ved andre institusjonar utan rett til å tildele doktorgrad, må fakultetet krevje at dei som blir tekne opp, får tilstrekkeleg med ressursar frå heimeinstitusjonen til å gjennomføre utdanninga på ein forsvarleg måte.”

Stip-HF ved;

Anna Blekastad Watson,

Sara Kohne,

Benedikte Fjellanger Vardøy,

Terje Breigutu Moseng,

Jan Jacob Hoffmann og

Guro Sandnes

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Griegakademiet - Institutt for musikk
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Senter for vitenskapsteori
Institutt for fremmedspråk
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
HSU
Stip-HF

Referanse

2014/2527-KIH

Dato

20.05.2015

Høring - Utkast til Strategi ved HF 2016-2022

Den nåværende strategien til Det humanistiske fakultet utløper i 2015. Et forslag til ny strategi 2016-2022 sendes med dette ut på høring i organisasjonen.

Fakultetet har gjennomført innspillmøter med instituttene, sentrene, HSU og StipHF. Utkast til strategi har også vært diskutert i Fakultetsstyret.

Resultatet er et utkast til strategi med fire overordnede mål for fakultetets virksomhet de neste årene: Kvalitetsutvikling, tverrfaglighet, internasjonalisering og synlighet/deltakelse. Strategien skal gi grunnlag og retning for tiltaksorienterte handlingsplaner og prosesser de neste årene.

Endelig forslag til strategi vil bli lagt fram for fakultetsstyret 8. september 2015.

Vi inviterer til allmøte om forslaget til strategi 18. juni, kl. 11.00, Aud A, Sydneshaugen Skole og ber om at instituttledelser og studenttillitsvalgte formidler invitasjonen videre til ansatte og studenter

Frist for høringsinnspill er 18. august 2015.

Vennlig hilsen

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
Telefaks 55589383
post@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Hårfagres gate 1
Bergen

Saksbehandler
Kim Ove Hommen
55586485

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 17.11.2015

Styresak: 62/15

Arkivsaknr: 2015/12606-TRM

Møtedato: 24.11.2015

Prosjekt studieprogramportefølje ved HF: HF 2020 - orientering

Fakultetsstyret vedtok i oktobermøtet (sak 44/15) å behandle sak om utredning av fakultetets studieprogramportefølje.

Fagmiljø med gode ramme- og utviklingsvilkår både for studenter og ansatte er en forutsetning for å utvikle sterk faglig kvalitet. Også regjeringens strukturmelding og KDs kriterier for kvalitet og kvalitetsutvikling legger vekt studieprogrammernes størrelse.

Det humanistiske fakultet ved Universitetet i Bergen kjennetegnes av en stor disiplinbasert studieprogramportefølje, mens humanistisk forskning og studietilbud både nasjonalt og internasjonalt blir stadig mer tematisk orientert, tverr- og flerfaglig.

Det humanistiske fakultet har i dag 28 bachelor-program, 24 ordinære master-program, 2 erfaringsbaserte master-program, 3 integrerte masterprogram og 12 årsstudium. Den store faglige bredden er et av fakultetets viktigste fortrinn og kvaliteter. Samtidig er de mange små studieprogrammene med få ansatte og få studenter krevende for fakultetet: fagmiljøene knyttet til studieprogrammene blir bemanningsmessig sårbare og studiekvaliteten kan utfordres. Det er også økonomisk krevende å tilby et så stort antall studieprogrammer.

Enkelte av studieprogrammene baserer seg på små fagmiljø og er dermed sårbare. Noen fagmiljø er under press fordi de har få studenter, andre fordi de har for liten bemanning i forhold til studenttallet. Slikt press kan gå ut over ikke bare studiekvaliteten, men også arbeidsmiljøet for de ansatte.

Ved Det humanistiske fakultet varierer så vel bemanning som studenttall sterkt fra program til program. For å bevare bredden i studieprogrammene har fakultetets faglige bemanningsplan bl.a. nedfelt at ingen studieprogram skal være lavere bemannet enn tre ansatte. Erfaring viser derimot at tre ansatte er et altfor lavt tall for å sikre forsvarlig drift av et studieprogram opp til MA-nivå.

Utenom basisbudsjettet er resultatinntekter fra studiesiden fakultetets viktigste inntektskilde. I kombinasjon med sentrale kutt og fall i andre inntekter fører fallet i inntekter fra studiene til at fakultetet de neste årene må redusere antall ansatte.

Det er særlig utfordrende at mange av studieprogrammene i fremmedspråk allerede er lavt bemannet, og svært sårbare for ytterligere kutt. I samarbeid med Deloitte gjennomførte NIFU

i 2014 en kostnadskartlegging i UH-sektoren, som avdekket at fremmedspråkfagene er plassert i en finansieringskategori som ikke på langt nær dekker kostnadene.¹

Mange tiltak er satt i verk for å øke rekrutteringen og studiepoengproduksjonen og å redusere frafallet. Gjennomgående er dette tiltak som tar sikte på å øke studiekvaliteten i form av bedre informasjon og mer individuell oppfølging, bedre mottak av nye studenter, tydeliggjøring av den forskningsbaserte komponenten i utdanningene, bedre samsvar mellom læringsmål, undervisningsmetoder og vurderingsformer, økt vekt på digitale og praksisbaserte læringsformer, internasjonalisering, yrkes- og samfunnsrelevans, osv. Med den sterke innsatsen som gjøres både fra faglig og administrativt ansatte er det rimelig å forvente at disse tiltakene vil ha betydelig effekt. Alene vil de likevel ikke være tilstrekkelig til å opprettholde det store antallet studieprogrammer og samtidig sikre forsvarlig bemanning og god studiekvalitet.

Samtidig er det viktig å holde fast ved at bredden er en stor kvalitet for fakultetet og UiB. Så langt har HF tatt kostnadene ved å opprettholde bredden.

I lys av disse momentene er det nødvendig å foreta en grundig vurdering av mulighetene til å sette sammen studieprogrammene og undervisningsressursene på en måte som fordeler ressursene bedre mellom programmene, sikrer fakultetet en langsiktig solid økonomi og fakultetets forskere gode og stabile ressurser. Samtidig er det et mål å sikre at den spesialiserte fagkompetansen består og kommer både studentene og forskningen ved universitetet til gode.

I enkelte tilfelle kan det være hensiktsmessig å opprettholde et eksisterende studieprogram, men sørge for å tilføre det tilstrekkelige ressurser ved å fordele undervisningen på flere fagmiljø. I andre tilfelle kan det være mer hensiktsmessig å erstatte disiplinbaserte programmer med bredere tverrfaglige eller flerfaglige programmer som baseres på flere fagmiljø. Mindre fag kan også inngå i større tverrfaglige studieprogrammer.

Dette prosjektet er av stor viktighet og kan få store konsekvenser for fakultetets studieprogramtilbud, bemanning og fremtidige økonomi. Dekanen har drøftet et utkast av prosjektet med institutt- og senterlederne. Fakultetsledelsen vil ferdigstille prosjektplan og organisering som skal legges fram for Fakultetsstyret i desember.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar orienteringen om arbeidet med gjennomgang / revidering av HFs studieprogramportefølje til etterretning.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

¹ "Finansiering for kvalitet, mangfold og samspill. Forslag fra ekspertgruppe oppnevnt av KD, 2015.

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 13.11.2015

Styresak: 63/15

Arkivsaksnr: 2015/4729-TRM

Møtedato: 24.11.2015

Økonomirapport etter oktober 2015 og budsjett 2016

Utvikling i 2015

I flere saker til fakultetsstyret har det blitt redegjort for den økonomiske situasjonen ved HF, senest i sak 44/15 til fakultet.

I saksforelegget til budsjettfordelingen for 2015 (fakultetsstyresak 71/14) står det bl.a. at det er *«budsjettert med en kraftig økning i frie inntekter (etter- og videreutdanning, overføringer på annuum, instituttinntekter mm). Dette er det knyttet en betydelig risiko til»*.

Tidlig i året ble inntektene beregnet til å være omlag 7 millioner lavere enn budsjett og prognosen var at fakultetet derfor ville gå med et tilsvarende underskudd, jf. regnskapsrapport etter 1. kvartal (fakultetsstyresak 21/15).

I fakultetsstyresak 26/15 - Regnskapsrapport etter april, var den foreløpige prognosen økt til et underskudd på over 10 millioner. Det ble varslet i saken at dette kunne bli høyere.

18. mai ble det holdt et orienteringsmøte med instituttledere og administrasjonssjefer om den økonomiske situasjonen der også kortsiktige tiltak ble diskutert. Brev om dette ble sendt i ephorte 19. mai 2015 (sak 2014/5352).

Prognosen nå er et underskudd på om lag 15 millioner gitt at underskudd på norskursene og kostnader knyttet til tørrlab ved AHKR blir dekket sentralt som forutsatt (se vedlegg). Hovedårsaken til underskuddet er drastisk svikt i inntekter kombinert med et betydelig overforbruk på budsjett for rekrutteringsstillinger. Dette blir nærmere kommentert i regnskapsaken til styret.

Den største utfordringen for fakultetet er at resultatinntektene går ned, noe som fører til et stadig dårligere grunnbudsjett. Bare i 2015 og 2016 utgjør nedgangen 9,3 millioner.

Handlingsrom

For å tilpasse kostnadene til de manglende inntektene i 2015 måtte konsekvensen ha vært at alle tilsetninger ble stanset og at driftsbudsjettene på fakultetet og grunnenheter ble ytterligere redusert. Driftsbudsjettene for instituttene var allerede redusert med 3 millioner kroner fra 2014 til 2015. Disse konsekvensene blir konkretisert regnskapsaken.

Tilsetninger i fakultetsstyret i 2015:

- 1 førsteamanuensis ved SVT (*etter krav*)
- 0,5 førsteamanuensis i nordisk fagdidaktikk, etter avgang (LLE)
- 1 førsteamanuensis i Midtøstens og det muslimske Afrikas historie, etter avgang (AHKR)
- 1 førsteamanuensis i filosofi, etter avgang (FoF)
- 1 førsteamanuensis i arkeologisk metode, ny (AHKR)
- 1 førsteamanuensis i vitenskapshistorie, etter avgang (AHKR)
- 1 forsker i arkeologi (*finansiert gjennom økt ramme* - ikke endelig behandlet (AHKR))

I realiteten var det således 4,5 stillinger vi kunne foreslått for fakultetsstyret å trekke inn (3 ved AHKR, 0,5 ved LLE og 1 ved FoF), i tillegg til de stillingene som allerede var trukket inn gjennom vedtatt bemanningsplan (fransk, russisk og spansk med til sammen 2,8 årsverk). Vi ville likevel ikke klart å tilpasse kostnadene til inntektene.

For å skjerme fagmiljøene mest mulig og ha en kontrollert nedbygging valgte fakultetsledelsen heller å sette i verk kortsiktige tiltak som å utsette tiltredelser i vitenskapelige stillinger og rekrutteringsstillinger, begrense vikarbruk i administrative stillinger og redusere driftskostnader jf. brev av 19. mai. Målsetningen var å bremse kostnadsutviklingen i 2015 og samtidig arbeide med langsiktige tiltak for å tilpasse oss reduserte rammer.

Langsiktig, faglig bemanningsplan 2016 - 2018

Langsiktig faglig bemanningsplan ble vedtatt i fakultetsstyret i juni (sak 30/15). Planen innebærer at 9,2 vitenskapelige stillinger skal trekkes inn i perioden 2016-2018 og at det tilsettes i 1 stilling etter endt BFS-prosjekt. I tillegg skal det trekkes inn 7 postdoktorstillinger og administrative stillinger.

For 2016 har fakultetsstyret gjennom bemanningsplanen vedtatt å trekke inn til sammen 7 vitenskapelige stillinger (5,7 årsverk):

- Arkeologi, 1 stilling (AHKR)
- Fransk, 0,8 stilling (avgang i 2015) (IF)
- Kulturvitenskap, 1 stilling (LLE)
- Spansk 1, stilling (IF)
- Kunsthistorie, 0,5 stilling (LLE)
- Filosofi, 0,4 stilling (FoF)
- Utøvende musikk, 1 stilling (GA)

Budsjett 2016

Resultatinntektene for 2016, basert på studiepoengproduksjon og forskningsresultater i 2014 ble klart sommeren 2015. Resultatene viste at vi vil få en nedgang i inntekter på hele 5,1 millioner i 2016. Den største utfordringen er den synkende produksjonen ved instituttene som gjør økonomien spesielt utsatt når det kommer i kombinasjon med sentrale strategikutt og effektiviseringskutt.

Utviklingen i resultatinntekter og sentrale kutt 2012 - 2016:

Endring resultatinntekter

mill.kr.	2012	2013	2014	2015	2016	Total 2012-2016
Utdanning	0,2	1,0	-0,9	-2,0	0,2	-1,5
Forskning	-2,7	-0,2	2,4	-2,1	-5,3	-7,8
Total	-2,5	0,8	1,5	-4,2	-5,1	-9,4

Basiskutt

mill.kr.	2012	2013	2014	2015	2016	Total 2012-2016
Effektivisering		-0,8		-1,7	-1,7	-4,2
Strategi				-5,1	-3,4	-8,5
Total	0,0	-0,8	0,0	-6,8	-5,1	-12,7

Før lønns- og prisjustering

Utviklingen i perioden 2012 – 2016 viser en stor nedgang i resultatinntekter, men det er særlig i 2015 og 2016 at inntektene går ned med samlet 9,3 millioner kroner i tillegg til sentrale kutt på 11,9 millioner. I tillegg kommer økte husleiekostnader som i 2016 beløper seg til 1,6 millioner.

I fakultetsstyresak 41/15 Budsjettforslag 2016 står det: «*Dette betyr at fakultetet vil gå inn i 2016 med et underskudd på mellom 10 og 15 millioner i tillegg til at budsjetttrammen i 2016 vil være strammere pga. nedgang i resultatuttelling på ca. 5 millioner kroner, et antatt effektiviseringskutt på nærmere 2 millioner og et mulig omfordelings/strategikutt på om lag 7 millioner*»

I HF's budsjettforslag for 2016 er de varslede kuttene lagt inn. Både effektiviseringskutt og omfordelings/strategikutt ble vedtatt i universitetsstyret 28. oktober (universitetsstyresak 102/15 - Budsjett for universitetet 2016).

Fakultetsstyret vedtok i oktobermøtet (sak 44/15) at stillinger som ifølge bemanningsplanen skal utlyses, utsettes i påvente av at fakultetsstyret behandler sak om utredning av fakultetets studieprogramportefølje 24. november. Sak om studieprogram krever noe mer arbeid og vil legges frem for fakultetsstyret i møtet 8. desember. Fakultetsstyret ba også fakultetsdirektøren om å utarbeide en plan for å redusere administrasjonen på fakultets- og instituttnivå med 3-4 stillinger i perioden 2015-2017.

Fakultetsledelsens vurderinger

De synkende resultatinntektene knyttet til studiepoengproduksjon og forskningsresultater gjør situasjonen særlig krevende. Det er en kraftig nedgang i resultatinntekter i 2015 på hele 4,2 millioner og nedgangen øker i 2016. Dersom resultatinntektene for 2016 hadde vært pluss 5,1 million istedenfor minus 5,1 kunne den planlagte langsiktige nedbygging av kostnader vært opprettholdt, men gitt den kraftige reduksjonen i resultatinntekter i 2016 som kommer i tillegg til strategi- og effektiviseringskutt i tillegg til økte husleiekostnader og redusert lønns- og priskompensasjon, har vi en situasjon i 2016 som gjør at vi må iverksette strengere tiltak for å komme i balanse på sikt.

Vi klarer ikke å ta inn underskudd og tilpasse oss strategi og effektiviseringskutt uten dramatiske grep og uten at inntektene økes på utdannings- og forskningssiden. Økning i resultatinntekter blir en utfordring når vi samtidig skal kutte i stillinger.

Alternativer på kort sikt

- a) Fakultetsstyret kan vedta å trekke inn flere stillinger. Pr i dag har vi 10 faste stillinger i prosess for tilsetting (alle innenfor bemanningsplanen). Tilsettingsprosessen i arabiskstillingen er allerede stanset:
- 2 stillinger i filosofi (planlagt behandling i fakultetsstyret i desember) (FoF)
 - 1 stilling på kunsthistorie (planlagt behandling i fakultetsstyret i desember) (LLE)
 - 1 stilling i middelalderarkeologi (planlagt behandling i fakultetsstyret i desember) (AHKR)
 - 2 stillinger i engelsk fagdidaktikk (planlagt behandling i fakultetsstyret i desember) (IF)
 - 1 stilling i kinesisk (planlagt behandling i fakultetsstyret i desember) (IF)

 - 1 stilling i eldre global historie (sakkyndig bedømming avsluttet) (AHKR)

 - 1 stilling i komposisjon (søknadsfrist nettopp utløpt) (GA)

 - 1 stilling i arabisk (*stanset*)

Flere administrative stillinger enn de vedtatte 3-4 stillingene kan trekkes inn. Det er klare signaler fra universitetsledelsen at den samlede administrasjonen ved UiB skal reduseres.

- b) Fakultetsstyret kan vedta endringer i budsjettfordelingsmodellen når det gjelder dekning av undervisningsdelen av vakante stillinger innenfor bemanningsplanen, f.eks. slik at instituttene kun får dekket halvparten av undervisningsdelen. Dette kan gjøres ved å gi full dekning i vårsemesteret, ca. 110 000 kroner og ingenting i høstsemesteret. Dette vil særlig ramme de små fagene der vikarbehovet er størst.

Alternativer på lengre sikt

- a) Fakultetsstyret kan velge å trekke inn flere stillinger i 2017 og 2018 enn de som allerede er vedtatt. Vi har i 2017 og 2018 sannsynlige avganger i 9,5 vitenskapelige stillinger, av disse er 3,5 allerede vedtatt trukket inn og 6 vedtatt erstattet i bemanningsplanen for 2016-2018:
- 4 på historie, hvorav 1 er i tilsettingsprosess, jf pkt a over (skal erstattes)
 - 1 på fransk (skal erstattes)
 - 1 på italiensk (skal erstattes)
 - 1 på spansk (vedtatt trukket inn)
 - 1 på lingvistikk (vedtatt trukket inn)
 - 1,5 på nordisk (vedtatt trukket inn)

I tillegg kan avtalen der fakultetet dekker 51 % av tysk DAAD-lektor (Den tyske akademiske utvekslingstjeneste) trekkes inn når nåværende avtale går ut i 2017. DAAD dekker 49 % av en full lektorstilling.

- b) Fakultetsstyret kan velge å kutte ytterligere i driftsbudsjettene

- c) Vi må redusere bruken av vikarer/midlertidige som utgjør en stor del av fakultetets samlede lønnsbudsjett.
- d) Vi må redusere med flere administrative stillinger enn de 3-4 som allerede er vedtatt

De mer langsiktige tiltakene vil vi komme tilbake til i sak om studieprogramportefølje og budsjettfordeling 2016 i desembermøtet.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret vedtar følgende:

- Utlyst stilling i komposisjon trekkes inn
- Stillinger som er planlagt utlyst i tråd med den langsiktige, faglige bemanningsplanen utsettes og tas opp til ny vurdering i budsjettet for 2017, da sett i sammenheng med revidert studieprogramportefølje
- Budsjettfordelingsmodellen endres slik at det fra 2016 gis dekning av halve undervisningsdelen ved langvarig vakanser i stillinger som ligger innenfor bemanningsplanen 2016-2018. Det gis full dekning for vårsemesteret og ingen dekning høsten 2016
- Plan for reduksjon av 6 administrative stillinger legges frem for fakultetsstyret på første møte over nyttår.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Universitetsdirektørens kontor

Referanse

2014/5352-TRM

Dato

01.10.2015

Budsjett 2015 - fullfinansiering av norskkurs for ansatte og studenter samt dekning av kostander til tørrlaboratorium

Det humanistiske fakultet har som kjent en svært krevende økonomisk situasjon. Vi har nylig oversendt et svært nøkternt budsjettforslag for 2016 og arbeider med å ta ned kostnadene ved å trekke in stillinger og redusere driftskostnadene. Dette er en del av et større omstillingsarbeid som vi må ta over noen år. I den forbindelse er det rimelig at HF ikke belastes ytterligere med å dekke underskudd på tilbud fakultetet har tatt ansvar for på vegne av UiB.

Norskkurs for ansatte og studenter er et tilbud HF, ved LLE, har ansvaret for på vegne av UiB. For noen år siden ble finansieringen lagt om til en stykkprisfinansiering med bestillerfunksjon lagt til HR og SA. Dette har ikke fungert optimalt og vi er i en dialog med universitetet sentralt om en ny modell for organisering og drift av norskkursene. I 2013 var det en overføring på ca. 0,6 mill. knyttet til norskkursene. Dette var penger som ble dratt inn året etter. I 2014 og 2015 er det imidlertid et underskudd på norskkursene på totalt 2,4 millioner som fakultetet i nåværende økonomiske situasjon ikke ser seg i stand til å dekke. På budsjettmøtet med universitetsledelsen 18. september ble vi forsikret om at underskuddet ikke skulle belastes HF's grunnbudsjett.

Når det gjelder tørrlaboratorium knyttet til ERC-prosjektet Tracksymbols ble dette i møte mellom Henshilwood, rektor og institutt- og fakultetsledelsen bevilget muntlig som en tildeling utenfor rammen i 2013. Men fordi HF hadde en stor overføring til året etter ble det etter hvert forutsatt at kostnadene skulle dekkes av fakultetets overføring. Planleggingen og bestillingen av det spesialiserte utstyret har tatt tid, og først i 2015 ble de siste apparatene levert. Den største delen av investeringen har dermed blitt gjort i 2015, et år som økonomisk er svært utfordrende ut for fakultetet. Totalkostnadene beløper seg til ca. 1,4 millioner kroner, hvorav 1,1 millioner i 2015.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
Telefaks 55589383
post@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Hårfagresgt. 1
Bergen

Saksbehandler
Trine Moe
55589309

Vi ber derfor om at budsjettet til HF styrkes med til sammen 3,8 millioner i 2015 for på denne måten å redusere fakultetets underskudd noe.

Vennlig hilsen

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Kopi
Dag Rune Olsen

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet
Styresak: 64/15
Møtedato: 24.11.2015

Dato: 16.11.2015
Arkivsaknr: 2015/4729-
ANNHFE

Regnskap per oktober 2015

Dokumenter i saken:

- Regnskapsrapport etter oktober (vedlegg)

Bakgrunn

Det humanistiske fakultet har en krevende økonomisk situasjon. Fakultetsstyret skal derfor gi hyppig regnskapsoppdatering. Vedlagt følger regnskapsrapport med forslag til ny mal. Målet er at vi stadig skal forbedre oss i rapporteringen slik at den vesentligste informasjonen blir formidlet så tydelig som mulig til fakultetsstyret.

Regnskap per oktober 2015

I desember 2014 så vi at kostnadene i 2015 ville være høyere enn inntektene. Dette var en ny situasjon da vi ved inngangen til 2014 hadde en positiv overføring på hele 29 millioner og i 2013 en positiv overføring på 23 millioner. Vi valgte å budsjettere med en forutsetning om høyere frie inntekter enn året før i påvente av en revisjon av bemanningsplanen. Dette ville gjøre det mulig å styre den nødvendige nedbemanningen strategisk, framfor å stanse planlagte tilsetninger allerede da. I stedet for et kostnadskutt, har det blitt et underskudd.

Utgiftene hittil i 2015 samsvarer godt med budsjettet fra desember, men andre inntekter, sammenlignet med budsjettfordelingen har gått kraftig ned (dvs. andre frie inntekter, EVU-inntekter, og forventet innsparing i ledige stillinger og refusjoner). Underskuddet vi nå står overfor skyldes hovedsakelig svikt i resultatinntekter over flere år, kombinert med kutt i fakultetets ramme. Dette er en langvarig trend som må håndteres både på inntektssiden og kostnadssiden. På kort sikt blir det viktigst å redusere kostnadene tilstrekkelig i 2015 og 2016 for at underskuddssituasjonen ikke skal bli uhåndterlig.

Vi jobber nå med regnskapsrapporter som vil gi en bedre oversikt over de enkelte budsjettpostene. Vi har ikke hatt så høye inntekter i 2015 som det ble lagt til grunn i budsjettfordelingen og har beregnet de manglende inntektene til å utgjøre ca. 14. millioner kroner. I regnskapsrapportene er disse inntektene vist som en reduksjon av interne kostnader og som forventet underskudd (se vedlagt rapport). Derfor viser dette seg ikke som underskudd på de ulike postene, men som lavere beløp i "Belastet andre kostnader" der ulike typer kostnader blir ført (f.eks. HFs andel av ex.phil., eksamenskostnader sentralt og avsetning til små driftsmidler) og «Overføring til neste år» (se vedlagte rapport). Dette har gjort det vanskelig for fakultetsstyret å få full oversikt over hvor vi har for høye kostnader.

For å gi et bilde av hvordan overforbruket sammenlignet med reelle inntekter ville slå ut, har vi i denne regnskapssaken laget et revidert budsjett. Der har vi lagt inn et kutt på alle lønns- og driftskostnader på «de frie midlene» (som kalles «annuum» eller prosjekt 000000), på

henholdsvis 11,6 mill. kr på lønn og 2,4 mill. kr på drift. Dette er tall som er basert på hvordan kostnadene fordeler seg ved HF i dag med hhv. 83 % på lønn og 17 % på drift.

Lønn	Drift	Reduksjon i kostnader
83 % av totale kostnader	17 % av totale kostnader	Totalt 14 mill. kr.
11,6 mill. kr	2,4 mill. kr	Totalt 14 mill. kr.

Annum er midlene fakultetet får stilt til disposisjon og som ikke UiB har øremerket til et bestemt formål. Det meste av disse midlene går til faste stillinger og ordinær aktivitet på institutt og fakultet.

I tabell 1-3 viser vi budsjettet for grunnbevilgningen slik det kanskje ville ha sett ut dersom vi i fjorårets budsjettfordelingssak hadde valgt å kutte kostnader flatt i stedet for å forvente høyere inntekter.

Tabell 1.

Lønntyper per oktober 2015	Hittil i år - budsjett (revidert)	Hittil i år - regnskap	Hittil i år - avvik	Årsbudsjett (opprinnelig)	Årsbudsjett (revidert)	Endring fra opprinnelig budsjett
Lønn faste vitenskapelige	104,2	101,6	2,5	133,4	127,9	-5,50
Sosiale kostnader	78,6	84,7	-6,1	99,1	95,6	-3,47
Lønn rekruttering	30,2	32,2	-2,0	36,4	36,4	0,00
Lønn faste teknisk/adm	31,4	31,2	0,2	40,7	38,8	-1,86
Lønn midlertidige vitenskapelige	3,8	4,3	-0,5	5,0	4,8	-0,17
Vikarer	2,2	3,6	-1,4	2,6	2,5	-0,10
Eksamen/ bedømmelse	0,7	0,9	-0,2	0,9	0,9	-0,02
Lønn midlertidige teknisk/adm.	0,2	0,7	-0,5	0,3	0,2	-0,01
Andre lønntyper	0,2	-0,2	0,4	0,3	0,3	-0,01
Refusjoner	-7,0	-8,3	1,3	-8,6	-8,4	0,27
Instituttarter	15,2	19,4	-4,2	22,4	21,7	-0,72
Sum	259,7	270,2	-10,5	332,3	320,7	-11,60

Dersom vi skulle redusert driftsrammene med 2,4 mill. kr ville dette bli fordelt på institutt/sentre og fakultet. Mesteparten av kuttene ville komme på instituttdrift der annuum er relativt størst.

Tabell 2 Drift institutt

Drift per oktober 2015	Hittil i år - budsjett (revidert)	Hittil i år - regnskap	Hittil i år - avvik	Årsbudsjett (opprinnelig)	Årsbudsjett (revidert)	Endring fra opprinnelig budsjett
Diverse drift	19,7	6,7	13,0	28,1	25,8	-2,31
Kurs, konferanse		1,3	-1,3	0,0		
Reiser		7,4	-7,4	0,0		
Representasjon		1,2	-1,2	0,0		
Sum drift institutt	19,7	16,6	3,1	28,2	25,8	-2,31

Tabell 3 Drift fakultet

Drift per oktober 2015	Hittil i år - budsjett (revidert)	Hittil i år - regnskap	Hittil i år - avvik	Årsbudsjett (opprinnelig)	Årsbudsjett (revidert)	Endring fra opprinnelig budsjett
Tilskudd	8,6	10,4	-1,75	9,56	9,56	0,00
Diverse drift	1,6	3,3	-1,65	2,36	2,27	-0,09
Sum drift fakultet	10	14	-3,4	-0,3	12	-0,09

Kommentarer til regnskap etter oktober (vedlegg)

I den nye oppstillingen («Totaloversikt GB per oktober 2015») forsøker vi å splitte opp økonomien i det som belastes på fakultetsnivå og det som belastes på instituttnivå på grunnbevilgningen. Den øverste tabellen viser en oppstilling av totale inntekter og kostnader.

I tabellen under splittes inntekter og kostnader opp på fakultet og institutt der de forskjellige kostnadstypene hører hjemme. Fakultetsdelen består av alle kostnadene på fakultetsnivå. Det innebærer alle kostnader som er ført på stedkodene 110000 til 110110. I tillegg kommer all fastlønn, refusjoner og sosiale kostnader fra instituttene.

Instituttdelen består av kostnadene som føres på instituttene og som følges opp med instituttbudsjetter. Her er det altså ikke med fastlønn og sosiale kostnader. Det blir satt av for sosiale kostnader for instituttene på fakultetsnivå. Dersom instituttene bruker mer på lønn enn de har i instituttbudsjettet, må de dekke dette inn selv. Dette innebærer også å dekke sosiale kostnader for den delen av instituttlønnen som går over budsjett.

Hovedlinjer (øverste tabell)

Inntektene er 305 millioner kroner, 2 millioner kroner lavere enn budsjett, men om lag 9 millioner lavere enn i fjor på samme tid. Avviket på 2 millioner skyldes instituttinntekter (se neste avsnitt). Prognosen for inntekter er 371,5 millioner. Mye statsinntekter kommer på slutten av året, fordi det er der kostnadene er høyest.

Kostnadene ligger 5,7 millioner over budsjett og 3,3 millioner høyere enn samme tid i fjor. Prognosen for kostnader er på 391,7 millioner, 20,2 millioner høyere enn inntektene i 2015.

Inntekter

Statsinntekter er de sikre inntektene vi har og det er derfor i liten grad avvik på disse. Avviket på inntekter finner vi på den delen av inntekter som kalles instituttinntekter. Instituttinntektene burde vært budsjettert på instituttnivå, men er hittil budsjettert på fakultetsnivå og er per definisjon alle inntekter som ikke er statsinntekter. Det har hittil kommet inn 4,8 millioner. Avviket er på til sammen 2 millioner. Av dette kommer 2,3 millioner kroner fra EVU-tilbudene våre på IF og LLE. EVU-tilbudet på nettspansk har nesten blitt halvert siden 2013 og har dermed ført til lavere inntekter.

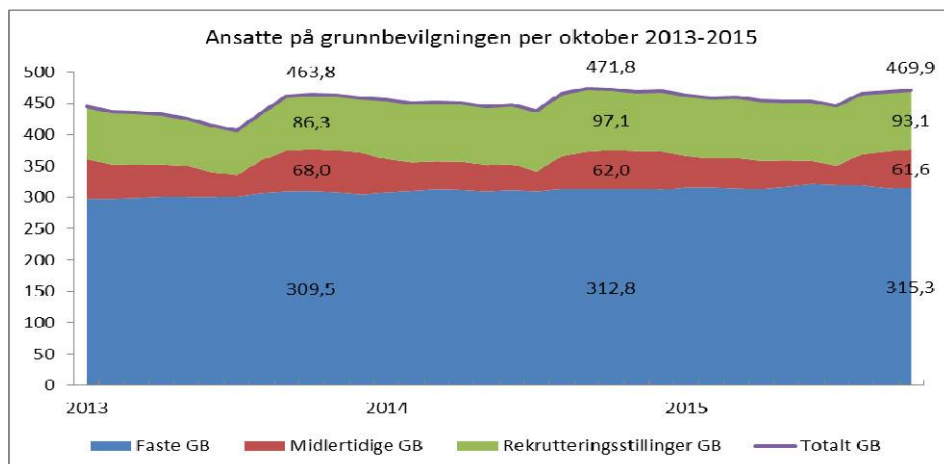
Andre instituttinntekter er 363 000 kr i husleieinntekter fra Uni Research som betaler 27 % av leien av lokalet til GAMUT i Lars Hilles gate 19. Prosjektet Wheels within Wheels ble definert som grunnbevilgning, ikke BOA, og har mottatt 530 000 i forskudd. Privatister som går opp til eksamen har så langt betalt 41 000 kr. Wissenschaftskolleg zu Berlin på IF 206 000 kr. Ellers gjelder instituttinntektene en lang rekke mindre refusjoner fra ansatte og andre institusjoner.

Lønn

Lønnskostnadene totalt ligger 1,2 millioner over budsjett, og 10 millioner høyere enn samme tid i fjor. Vi får tilbakebetalt 1,1 millioner kr i lønn, når overføringen av Kark er fullført.

Endringen fra i fjor kan forklares med et godt lønnsoppgjør på slutten av fjoråret, høyere startlønn for førsteamanuenser og professorer, samt uforutsette stillingskrav.

På fakultetet er lønnskostnadene 2,2 millioner under budsjett, mens lønnskostnadene på institutt er 3,4 millioner over budsjett. Når man ser på de enkelte lønnskategoriene ligger faste vitenskapelige 7 millioner under budsjett og administrative 1,7 millioner under budsjett. Samtidig ligger lønn til midlertidige, både vitenskapelige og administrative og vikarer over budsjett. Det er gitt vikarmidler for ledige stillinger innenfor bemanningsplanen, både ved ledighet og langvarig sykdom og dette er årsaken til økte kostnader.

Grafene over viser utviklingen i ansatte på grunnbevilgningen i perioden januar 2013 til oktober 2015. Oktobertallene viser på grafen. Antall stipendiater og postdoktorer ligger over måltallet på 84,3 med omtrent 10 stillinger ekstra pr mnd. så langt i 2015.

Drift fakultet

Driftskostnader på fakultetsnivå er generelle kontorkostnader. Tilskudd er finansiering av studiesentrene i York, Kiel, Roma og Caen. I tillegg kommer driftsbidrag til HSU.

Interne kostnader/inntekter

Husleie er den største enkeltkostnaden utenom lønn. Administrasjonskostnader er fellesbidrag for BOA-årsverk ved fakultetet. Fakultetet sender disse BOA-kostnadene videre til instituttene, sammen med en kostnad for husleie og administrasjon ved HF. Under posten «godskrevet andre inntekter» vises også inntektene fra ex. phil. på ca. 19 millioner kr.

Posten «belastet andre utgifter» består av fakultetets egen ex. phil. kostnad på 3,6 millioner, samt eksamenskostnader 1,3 millioner og små driftsmidler på 3,5 millioner. Grunnen til at det ikke er budsjettert tilstrekkelig for disse kostnadene, er at budsjettet måtte kuttes for å gå i balanse, jf. forklaringen på s. 1.

Institutter og sentre:

Instituttene har fått tildelt 56,9 millioner per oktober. Av dette har de brukt litt over halvparten når det er 2 måneder igjen. Kr 18,7 millioner er brukt på lønn på instituttnivå. Dette ligger over det som er tildelt som lønnsmidler. IF har brukt mye mer på lønn enn de har blitt tildelt. Dette instituttet er også i minus på sitt annuum.

Bidrag og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

I/K	Finansieringskilde	Hittil i år - budsjett	Hittil i år - regnskap	Hittil i år - avvik	Avvik i %	Årsbudsjett 2015
☐ Kostn.	1. Oppdragsaktivitet	1 047 100	2 906 703	-1 859 603	177,6 %	1 262 000
	2. NFR - bidragsaktivitet	31 873 800	26 968 622	4 905 178	-15,4 %	37 622 000
	3. EU - bidragsaktivitet	2 567 600	3 130 445	-562 845	21,9 %	2 913 000
	4. Annen bidragsaktivitet	16 658 000	16 469 421	188 579	-1,1 %	19 854 000
Kostn. Sum		52 146 500	49 475 191	2 671 309		61 651 000
☐ Innt.	1. Oppdragsaktivitet	-1 047 100	-2 906 703	1 859 603	177,6 %	-1 262 000
	2. NFR - bidragsaktivitet	-31 873 800	-26 968 622	-4 905 178	-15,4 %	-37 622 000
	3. EU - bidragsaktivitet	-2 567 600	-3 130 445	562 845	21,9 %	-2 913 000
	4. Annen bidragsaktivitet	-16 658 000	-16 469 421	-188 579	-1,1 %	-19 854 000
Innt. Sum		-52 146 500	-49 475 191	-2 671 309		-61 651 000
Grand Total		0	0	0	0,0 %	0

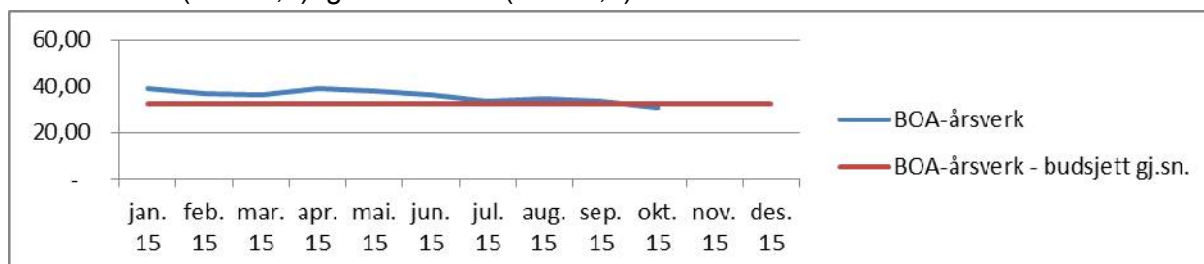
Tilsvarende periode tidligere år						
I/K	Innt.					
Summer av Regnskap hit År						
Finansieringskilde		2014	2013	2012	2011	2010
1. Oppdragsaktivitet		-3 605 971	-2 767 319	-250 960	-78 500	-11 479
2. NFR - bidragsaktivitet		-22 289 692	-23 379 808	-26 583 474	-27 538 401	-15 913 966
3. EU - bidragsaktivitet		-5 296 844	-5 515 319	-6 635 858	-7 526 223	-3 355 234
4. Annen bidragsaktivite		-12 278 899	-18 573 112	-16 508 910	-15 397 123	-9 221 782
Grand Total		-43 471 406	-50 235 557	-49 979 202	-50 540 247	-28 502 461

Årsbudsjett for Oppdragsaktivitet skal være skal være 6 062 000 istedenfor 1 262 000. Reelt avvik ligger derfor rundt 2,2 Dette skyldes lavere aktivitet på prosjektene enn budsjettert hittil i år.

NFR-bidragsaktivitet har lavere andre driftskostnader enn budsjettert med et avvik hittil på 4,9 millioner. Av dette er 3,1 millioner høyere lønn og 8 millioner lavere drift enn budsjettert. Teknisk prognose viser at det sannsynligvis blir mindre aktivitet enn budsjettert for 2015.

EU-bidragsaktiviteten (EU-prosjektene) har 0,6 millioner høyere inntekt enn periodisert budsjett. To store EU-prosjekter har blitt avsluttet i år. Det er ikke ventet høyere inntekter enn vi allerede har fått, siden prosjektene er avsluttet.

I år har prosjektet Nasjonale fagprøver (Oppdrag) det største budsjettet med 7 mill. kr, fulgt av CONVAR (NFR/6,2) og INESS UIB (NFR/4,9)

Per oktober var det registrert 30,7 BOA-årsverk. I budsjettet regner vi med 32,2 BOA-årsverk i gjennomsnitt for 2015.

Prognoser for aktivitet 2015:

NFR	32,7 mill.kr
EU	3,1 mill.kr
Andre	19,7 mill.kr
Oppdrag	4,9 mill.kr
Totalt	60,5 mill.kr

Overføring til 2016 - prognose

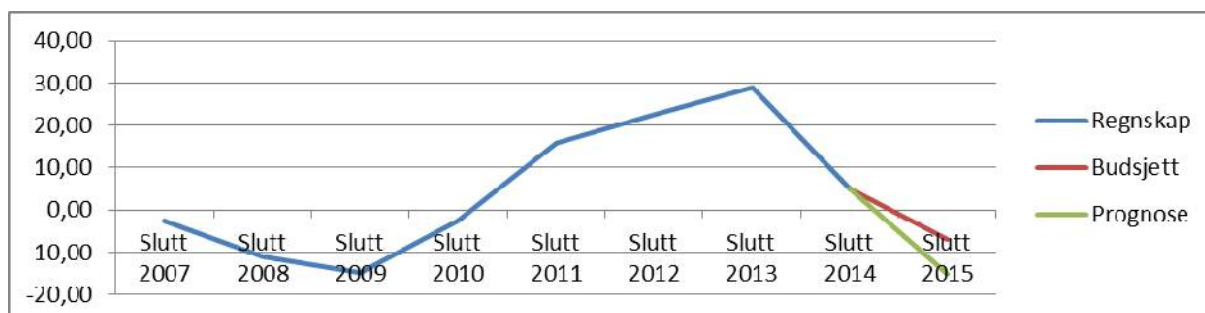
Samlet overføring fra 2014 til 2015 var 5 millioner på grunnbevilgningen. Av dette var -5,1 millioner (underskudd fra 2014) overført på annuum og tilsammen 10,3 millioner ble overført på øremerkede midler.

Øremerkede midler:

Vi får i år høyere kostnader enn inntekter på stipendiater og postdoktorer. Dette skyldes at vi tidligere har ansatt flere stipendiater og postdoktorer enn det som lå i rammen, for ikke å binde oss til faste ansettelser. Dette fører i år til et underskudd på rekrutteringsprosjektene med 6,6 millioner som vil bli trukket fra på annuum ved overføring til 2016.

Annuum:

Målet for annuum var å komme i balanse. Overføringene til stipendiater og postdoktorer samt underskuddet fra 2014 gjør at dette blir umulig. Hittil har annuum et underskudd på 16,3 millioner. Samlet sett vil vi få en negativ overføring på annuum med 27,4 millioner.

Overføringen på annuum til 2016 vil til sammen utgjøre -27,4 millioner. På hele grunnbevilgningen er prognosen for overføring til 2016 et underskudd på 15 millioner. Det forutsetter at universitetet sentralt dekker underskuddet på norskkursene og finansierer tørrlaboratoriet ved AHKR slik vi ble forespeilet. EVU og andre øremerkede prosjekter bidrar til at totalen på overføringer blir -15 millioner

	Prognose på saldo per 31.12.2015	Saldering rekrutteringstillinger	Overføring til 2016
Annuum	20,8	6,6	27,4
Rekrutteringsstillinger	6,6	-6,6	0,0
Norsk kurs	0,0		0,0
EVU	-4,2		-4,2
Andre 7XXXXX	-8,2		-8,2
Sum	15,0	0,0	15,0

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar regnskapsrapport etter oktober 2015 til orientering.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Tall i millioner

	Årsbudsjett	Hittil i fjor-regnskap	Hittil i år - budsjett	Hittil i år - regnskap	Hittil i år - avvik	Avvik i prosent	Prognose 2015
Inntekt	-375	-312,51	-305,4	-303,4	-2,0	1%	-371,5
Kostnad	387	316,49	314,1	319,8	-5,7	-2%	391,7
Overføring fra 2014	-5	-29,08	-5,2	-5,2	0,0	0%	-5,2
Overføring til neste år	7	-25,1	3,5	11,2	-7,7		15,0

	Årsbudsjett	Hittil i fjor-regnskap	Hittil i år - budsjett	Hittil i år - regnskap	Hittil i år - avvik	Avvik i prosent	Prognose 2015
Fakultetsrapport							
Inntekt	-375,1	-307,8	-305,4	-298,6	-6,8	2 %	-371,5
Statsinntekter	-365,1	-306,5	-298,7	-298,7	0,0	0 %	
Instituttinntekter	-10,0	-1,3	-6,8	0,1	-6,8	101 %	
Utstyr/inv.	1,0	0,7	0,8	1,1	-0,3	-39 %	4,7
Kjøp av varer og utstyr	1,0	0,7	0,8	1,1	-0,3	-39 %	
Lønn	310,4	241,8	253,7	251,5	2,2	1 %	334,3
Lønn faste vitenskapelige	133,4	95,2	108,6	101,6	7,0	6 %	
Lønn midlertidige vitenskapelige	5,0	5,0	4,0	4,5	-0,5	-13 %	
Lønn faste teknisk/adm	40,7	30,1	32,9	31,2	1,7	5 %	
Lønn midlertidige teknisk/adm.	0,3	0,7	0,2	0,7	-0,5	-244 %	
Lønn rekruttering	36,4	32,5	30,2	32,2	-2,0	-7 %	
Vikarer	2,6	2,8	2,3	3,6	-1,3	-57 %	
Refusjoner	-8,6	-7,6	-7,2	-8,3	1,1	-15 %	
Sosiale kostnader	99,1	82,0	81,5	84,7	-3,2	-4 %	
Eksamen/ bedømmelse	1,4	1,1	1,1	1,3	-0,2	-19 %	
Andre lønnstyper	0,3	0,1	0,2	0,0	0,2	94 %	
Drift	11,9	12,4	10,3	13,7	-3,3	-32 %	36,2
Diverse drift	2,4	4,1	1,7	3,3	-1,6	-92 %	
Tilskudd	9,6	8,3	8,6	10,4	-1,8	-20 %	
Interne kostn/innt.	7,2	24,6	7,9	19,9	-12,1	-153 %	16,6
Adm. kost	5,7	4,3	4,9	4,1	0,8	17 %	
Husleie	36,0	28,4	29,8	29,4	0,4	1 %	
Godskrevet andre inntekter	-36,4	-23,0	-27,3	-25,0	-2,4	9 %	
Belastet andre utgifter	2,5	14,8	0,1	10,9	-10,8	-7477 %	
Andre	-0,6	0,2	0,3	0,5	-0,1	-31 %	
Kostnader institutter	56,9	32,2	41,4	28,8	12,6	30 %	0,0
Instituttinntekter		-4,8		-4,8	4,8		
Utstyr/inv.	1,7	3,1	1,4	2,0	-0,5	-38 %	
Lønn	21,9	18,7	15,3	18,7	-3,4	-22 %	
Diverse drift	28,1	5,9	21,4	6,7	14,7	69 %	
Reiser	0,0	7,2	0,0	7,4	-7,3		
Kurs, konferanse		0,7		1,3	-1,3		
Representasjon		1,4		1,2	-1,2		
Adm. kost	5,0	5,1	4,3	5,2	-1,0	-22 %	
Husleie	2,1	2,3	1,8	2,0	-0,1	-7 %	
Netto overhead	-5,5	-7,4	-4,8	-8,8	4,0	-85 %	
Frikjøp	-0,5	-1,5	-0,4	-3,5	3,1	-773 %	
Egenfinansiering	3,9	10,3	3,1	4,8	-1,7	-56 %	
Andre	-0,1	-8,9	-0,8	-3,3	2,5	-326 %	
Overføring fra 2014	-5,2	-29,1	-5,2	-5,2	0,0	0 %	-5,2
Overføring til neste år	7,0	-25,1	3,5	11,2	-7,7	-220 %	15,0

Driftsregnskap institutt 2015	IF	LLE	AHKR	FOF	GA	SKOK	SVT	Totalt
Instituttbudjett/ramme	7,3	17,6	12,4	6,1	11,4	1,4	0,8	56,9

Hittil i år - regnskap per institutt	4,7	7,5	6,8	2,2	6,5	0,8	0,2	28,8
Inntekt	-1,3	-1,7	-0,6	-0,1	-0,8	0,0	-0,2	-4,8
Utstyr/inv.	0,2	0,4	0,3	0,1	0,8	0,0	0,1	2,0
Lønn	4,6	5,4	2,9	0,8	4,4	0,2	0,4	18,7
Drift	2,0	3,7	5,0	1,5	2,8	0,6	1,0	16,6
Interne kostn/innt.	-0,8	-0,3	-0,8	-0,1	-0,7	0,0	-1,1	-3,7
Trekk sosiale kostnader(estimert)	0,6	0,3				0,0		1,0
Rest 2015	1,9	9,7	5,6	3,8	4,9	0,6	0,5	27,2
Rest annuum institutt	-1,8	3,6	2,9	2,0	1,8	0,3	0,7	9,5
Rest prosjekt institutt	3,7	6,2	2,8	1,8	3,1	0,3	-0,2	17,7

Sammenfatting av prognosen

Sammenfatting av prognosen	Årsbudsjett	Hittil i fjor- regnskap	Hittil i år - budsjett	Hittil i år - regnskap	Hittil i år - avvik budsjett	Avvik i prosent	Prognose 2015
<i>Inntekt</i>	-375,1	-312,5	-305,4	-303,4	-2,0	1 %	-371,5
Utstyr/inv.	2,7	3,8	2,2	3,1	-0,9	-38 %	4,7
Lønn	332,3	260,5	269,0	270,2	-1,2	0 %	334,3
Drift	40,1	27,7	31,8	30,3	1,5	5 %	36,2
Interne kostn/innt.	12,2	24,5	11,1	16,3	-5,2	-47 %	16,6
Overføring fra 2014	-5,2	-29,1	-5,2	-5,2	0,0	0 %	-5,2
Overføring til neste år	7,0	-25,1	3,5	11,2	-7,7	-220 %	15,0